

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítěz

ročník 20
Júl, August 2018
číslo 6

Vďačnosť je pamäť srdca

Vďačnosť je pamäť srdca

Na začiatku prázdnin slávime sviatok Návštevy Panny Márie. Sviatok, v ktorom sa odzrkadľuje veľkosť Máriinej pokory - chcieť slúžiť, ako aj vďačnosti. Pri stretnutí so svojou príbuznou Alžbetou vyspievala Bohu najkrajší hymnus vďaky, svoje „Velebí moja duša Pána“ za všetky „veľké veci“, ktoré osobne jej a jej národu i celému svetu urobil Boh (porov. Lk 1, 46). Mária vyznala, že za všetko, čo má a čím je, vďačí iba Bohu a nie sebe.

Naša Matka nám skutočne ukázala, ako sa máme modliť. Chceme ďakovať Bohu za všetko - za život, za vieru, za lásku, za každý prežitý deň, za najbližších, za ich pomoc a službu. A tu by som sa zastavil, mysliac na všetkých, ktorí svojou službou obohacujú naše farské spoločenstvo. Nech ich náš Pán odmení večnou radosťou za ich obetavosť a vernosť.

Po tieto dni sme si konkrétne pripomenuli službu našej upratovačky Veroniky Čechovej pri jej životnom jubileu a Michala Jenču, nášho kostolníka v Ovčí. Keď človek prosí, myslí na seba, keď ďakuje myslí na druhého. Preto je vďačnosť pamäťou srdca. A my nechceme zabudnúť. Boh určite nezabudne a neprehliadne ani tú najmenšiu obeť.

S vďačnosťou všetkým obetujúcim sa a slúžiacim pre farnosť

d. o. Marek

OBSAH

Vďačnosť je pamäť srdca 2

KATECHÉZA

Homília na 14. nedeľu cez rok B 4

Sv. Filoména, biskup J. Vojtaššák 6

ROZHOVOR

Kostolník Michal Jenča 10

Mgr. Miroslav Pohár 12

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Púť Rodiny Nepoškvrnenej 17

Prázdniny s jasným cieľom 18

Z pivnice priamo do neba 20

Biskupský archív o J. Vojtaššákovi . 22

SPEKTRUM MLADÝCH

Máš problém? (66. časť) 25

Ahoj, kamáratí! 26

Trampoty v manželstve (124. časť) . 27

Ohlášky, Stalo sa, stane sa 28

Prehľad bohoslužieb 29

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútorňa predná: H. Terpáková

Vnútorňa zadná: M. Magda

Vonkajšia zadná: E. Jenča

SPEKTRUM**Vydáva:**Rímskokatolícky farský úrad
vo Vífaze pre vnútornú potrebu**Za vydanie zodpovedá:**

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová**Grafika:** Martin Magda sr.**Redakčný tím:** d. o. Ján Biroš, Martina

Gondová, Zofia Jenčová, Mária Magdová,

Monika Magdová, Paula Mihoková, Peter

Stašík, Blažej Vaščák

Kontakty: Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116e-mail: vitez@rimkat.sk, spektrum@rimkat.skwww.farnostvitez.sk

číslo účtu: 5037445647/0900

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

snímka: M. Magda

Modlitba za Slovensko

Všemohúci Bože, na príhovor Se-
dembolestnej Panny Márie a sväté-
ho Michala, archanjela ťa prosíme
o pokoj a poriadok v našej krajine.
Ved' nás k tomu, aby sme si uve-
domili potrebu chrániť dôstojnosť
a posvätnú hodnotu života každého
človeka, neprípustnosť korupcie,
rozkrádania, klamstva a akéhokoľ-
vek konania na úkor blížnych a po-
chopili, že cestou k zmene spoloč-
nosti je naše obrátenie.
Skrze Krista, nášho Pána.
Amen.

KATECHÉZA

14. nedela cez rok B
pripravil: Podbrezovsky

„Majstre, kto zhrešil, on či jeho rodičia, že sa narodil slepým?“

„Nezhrešil ani on, ani jeho rodičia, ale majú sa na ňom zjaviť Božie skutky.“

V bohoslužbe slova počujeme o chladnom prijatí Pána Ježiša v rodnom Nazarete. Spasiteľ sa čudoval nevere krajanov, ale možno sa čuduje i našej nevere a vlažnosti. Polepšíme svoj život? Prosme vrúcne: "Pane Ježišu, odpusť nám ľahostajnosť, nevďačnosť, posilni našu nedokonalú vieru a lásku."

Milí veriaci,

Pán Boh stvoril svet, to je pre veriaceho bez debaty. Stará sa však Stvoriteľ aj ďalej o svet? Ne počujeme občas vetu: Čo ťa čaká, to ťa neminie? Kto toto tvrdí, možno ani nevie, že opakuje mohamedánsky názor na „fatum“ – tajomnú silu, ktorá riadi ľudské osudy. V 18. storočí vznikol v Anglicku tzv. deizmus, ktorý uznával, že Pán Boh stvoril svet, ale že viac sa o neho nestará. My však veríme, že Pán Boh nielen stvoril svet, ale ďalej riadi osudy sveta a stará sa o tento svet. Starostlivosť Božiu o svet nazývame Božou prozreteľnosťou.

Keď sa však Stvoriteľ stará o svet, odkiaľ je vo svete toľko zla, toľko utrpenia? Neprijímame predsa tvrdenie starej perzskej filozofie, vysvetľujúcej, že svet riadia dvaja bohovia, jeden dobrý a druhý zlý a ktorý práve víťazí, vtedy je vo svete viac dobra, či zla. Keď sa

apoštoli stretli so slepcom od narodenia, položili Pánu Ježišovi otázku: „Majstre, kto zhrešil, on či jeho rodičia, že sa narodil slepým?“ (Jn 9,2) Takúto otázku by sme si mohli klásť každú chvíľu. Koľko máme detí, invalidov, koľko telesne postihnutých..., ich utrpenie by malo byť trestom za hriech? Za aký?

Fyzické zlo pochádza z povahy stvorených vecí a nie je vždy takým veľkým zlom, ako sa nám to zdá. Svet je tak usporiadaný, že nižší tvorcovia slúžia vyšším i za cenu smrti a zničenia. Zvieratá požívajú rastliny, silnejší požívajú slabších, človek sa živí aj rastlinami, aj mäsom zvierat. V prírode pôsobia obrovské nestúpané sily. Človek si zem podmaňuje, naučil sa ovládať oheň, regulovať rieky a stavať priehrady, aby vytváral elektrickú energiu. Koľko však potu, duševnej námahy, čiže utrpenia, kým sa tomu naučil. Prvotný strach, bolesť v nešťastí vedú človeka k blahobytu. V dnešnej dobe využíva veda laboratória viac k vynachádzaniu ničivých zbraní, než k odstraňovaniu hladu vo svete. To nie je vina Stvoriteľa, že ľudia umierajú hladom, ale vina človeka, ktorý mravne sklamal.

Väčšina toho, čo nazývame zlom, patrí buď k stanovenému poriadku vo svete (vzájomné požívanie), alebo zlo spôsobí sám človek ničením a drancovaním prírody (skaza životného prostredia prípravami na budúcu svetovú ni-

čiacu vojnu, pokusy s podzemnými, alebo nadzemnými výbuchmi atómových bômb). Choroby, či invalidita sú prejavy Božích trestov? Načisto nie. Mnoho chorôb, či úrazov si zavíní človek sám. Koľko sa toho dnes píše o škodlivosti fajčenia, ale stále viac mládeže fajčí. Keď príde rakovina pľúc, nepýtaj sa fajčiar, prečo to na teba zoslal Pán Boh? Keď trpia rodiny alkoholikov, nehovorme, že sa Pán Boh nestará o svet. Keď sa nedodržujú bezpečnostné a dopravné predpisy, nepripisujeme ľudské utrpenie Pánu Bohu.

Na otázku o slepcom, kto zhrešil, odpovedal Pán Ježiš apoštolom: „Nezhrešil ani on, ani jeho rodičia, ale majú sa na ňom zjaviť Božie skutky.“ Každé utrpenie je príležitosťou k pokániu za hriechy. Nikto z nás sa nemôže pýtať: Kto z vás mi dokáže hriech? (Jn 8,46) A Spasiteľ, ktorý nezhrešil, strašne pykal na kríži za ľudské hriechy. Tým však nechceme tvrdiť, že každé utrpenie je trestom za hriech. V utrpení sú dve možnosti. Buď sa trpiaci očistí a viac primkne k Bohu, alebo bude svoj osud preklínať a rovnako si nepomôže. Keď svätá Hedviga stratila svojho manžela, oboch synov, odišla za dcérou do kláštora v Trzebnici, severne od Vratislavy a tam v kajúcnosti zomrela ako svätica.

V utrpení dozrievajú vo veriacich čnosti trpezlivosti, odvahy, lásky, vedúce k sebaobetovaniu za dru-

hých. Pohľad na cudziu bolesť rodí ušľachtilé myšlienky. V roku 1863 bola vo Švajčiarsku založená organizácia Červený kríž. Zrodila sa z utrpenia vojakov, o ktorých sa nikto nestaral. Koľko dobra už táto organizácia urobila vo svete za dobu viac ako 100-ročného trvania. Utrpenie a bolesť dáva príležitosť k zušľachteniu duchov. Člo-

vek začína objavovať sám seba, ukazuje však i svoju cenu blížnym. Veriaci sa dokáže stále viac spájať s trpiacim Spasiteľom a získava podiel na Kristovom utrpení a na záchrane sveta. Toto pochoopil svätý Pavol. Priznáva sa ku svojim slabostiam, ale súčasne zdôrazňuje Božiu reakciu na jeho bolesti. „Stačí ti moja milosť.“ S mi-

losťou, s pomocou Božou dokáže človek prekonať všetko. Strach zo smrti (mučeníci), únavu a slabosť (vyznavači), posilňovať svoju lásku (svätá Terézia: „Bud trpieť, alebo zomrieť.“)

Prosme dnes Božiu prozreteľnosť, aby nás viedla a hlavne neopustila v hodine skúšky, v hodine utrpení a bolesti. Amen.

dokumentárna snímka: Martin Magda

HEDr. Ľuboslav Hromják, PhD. - homília Víťaz - 1. 7. 2018

Sv. Filoména versus otec biskup Ján Vojtaššák

Drahí bratia v kňazskej službe, milé deti, milá mládež, milí bratia a sestry,
v úvodnej modlitbe dnešnej liturgie slova sme sa modlili túto modlitbu: "Nebeský Otče, ty si nás v krste prijal za svojich a urobil si nás synmi svetla." A toto je myslím veľmi veľká výsada, ktorú sme získali tým, že sme prijali sviatosť krstu a zároveň aj výzva, aby sme kráčali ako deti svetla.

A ja vám dnes chcem povedať o dvoch ľuďoch, ktorí kráčali po stopách Kristovho svetla a to malá, veľká svätica svätá Filoména, nazývaná dcérou svetla, trinásťročná grécka princezná a zrelý muž, starec z doby nedávnej, Boží sluha, biskup Ján Vojtaššák, spišský biskup. Obaja odlišným spôsobom ukazujú na krásne poslanie kresťana, ktorému Pán Ježiš nesľuboval ani bohatstvo, ani moc, ani slávu, iba kríž. Kto chce ísť za mnou nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nech ma nasleduje. Toho utrpenia môžeme mať veľa, aj v detskom veku, aj v stareckom veku a tak svätosť je povolanie každého kresťana bez ohľadu na dobu, vek, postavenie a je to krásne vidieť práve na týchto dvoch, ktorých spája jeden veľký svätec svätý Ján Mária Vianney, patrón kňazov, arský farár, ktorý bol najväčším garantom úcty k svätej Filoméne a Boží sluha biskup Ján Vojtaššák, ktorý zomrel 4. augusta 1965 na liturgickú spomienku svätého Jána Mária Vianneya.

Podme najprv k prvej, k trinásťročnému dievčatku, ktoré dozrelo do dospelého kresťanky, schopnej vydávať svedectvo o Kristovi - svätá Filoména. Narodila sa v pohanskej rodine rodičom, ktorí dlho nemohli mať deti. Utekali sa k pohanským bohom, ale istý lekár, otrok menom Publius, im hovorí: „Zbytočne sa klaniate pohanským bohom, to sú idoly, oni pomôcť nemôžu. Uverte v Pána Ježiša, dajte sa pokrstiť a potom sa vám narodí dieťa.“ A tak sa aj stalo. Rok po krste sa narodilo dievča, ktorému dali meno Filoména, dcéra svetla, alebo Svetlana. Vyrastala v kresťanskej rodine a vynikala, aj keď žila bežným životom ako všetci ostatní, mimoriadnou láskou k Pánu Ježišovi a Panne Márii.

Keď mala trinásť rokov, jej otec, ktorý bol podrobený gréckemu cisárovi Dioklecianovi, chcel zachrániť svoj ľud pred veľkou pomstou rímskeho cisára Diokleciána a rozhodol sa spolu so svojou manželkou, aj so svojou dcérou Filoménou zísť za cisárom do Ríma a prosiť ho, aby upustil zo svojho zámeru. Keď rímsky cisár zbadal malé pekné dievča, na prvý pohľad sa do nej zalúbil a dal otcovi ponuku: „Upustím z tohto zámeru pod podmienkou, že mi dáš svoju dcéru za ženu.“ Otec bol šťastný, že Filoména môže byť manželkou najbohatšieho muža sveta, ale svätá Filoména zosmutnela a otcovi povedala: „Otec, ja nemôžem splniť tvoju prosbu, ja som sa od útleho detstva zasvätila sľubom panenstva Pánu Ježišovi a Panne Márii.“ Keď to cisár počul, rozzúril sa. Najprv chcel násilím dosiahnuť, aby súhlasila s manželstvom a keď videl, že to nedosiaha, povedal si: "Keď nebude moja, nebude ničia" a začal toto trinásťročné dievčatko týrať. Tri dni pred smrťou sa jej zjavila vo väzení Panna Mária a povedala: „Ty si moja milovaná dcéra i môjho Syna Ježiša. Budeš veľmi veľa trpieť, ale ja ti dám silu, aby si toto utrpenie pretrpela a potom ňu Pán oslávi večnou slávou.“ A tak sa aj stalo. Po mnohých príkoriach 10. augusta 302 zomrela mučeníckou smrťou - statím mečom. Táto svätica, svätá Filoména bola sväticou, ku ktorej sa obracal svätý Ján Mária Vianney v časoch, kedy dala o sebe vedieť. Totiž 1 500 rokov sa o nej nič nevedelo napriek tomu, že vydala také krásne svedectvo. Po 1 500 rokoch pri archeologických vykopávkach v katakombách svätej Priscily slávny taliansky archeológ Giovanni Battista del Rossi našiel hrob ženy, ktorá sa volala Filoména a ktorá bola pravdepodobne mučenicou, pretože na nápisoch boli nástroje jej umučenia. Istý farár Francesco de Lucia, ktorý pôsobil v blízkosti Neapola v meste Mugnano del Cardinale, túžil na povzbudenie viery veriacich mať relikviu nejakého svätca z prvých troch storočí, kedy bola cirkev kruto prenasledovaná. Nevedel, aký veľký dar dostal. Dostal telo malej veľkej svätice svätej Filomény, ktorej telo prišlo do Mugnano del Cardinale. Zázračne sa rozozvučali zvony, začali sa robiť mnohé zázraky na jej hrobe a to sa ešte nevedelo, kto vlastne tá Filoména je. Až po 1 530 rokoch v roku 1832 sa zjavila svätá Filoména jednej rehoľnej sestre Márii Lujze od Ježiša, kde jej vyrozprávala príbeh, o ktorom vám teraz hovorím. Svätý Ján Mária Vianney v tom čase pôsobil a na povzbudenie viery veriacich a na obrátenie sa utiekal práve k nej. Všetky zázraky a obrátenia, ktoré sa konali za jeho života, pripiso-

dokumentačná snímka: Martin Magda

val tejto malej, veľkej svätici, svätej Filoméne, ktorá farnosť, ktorá odpadla od Boha, pretvorila na spovednicu sveta. Ja vám môžem povedať iba jedno svedectvo o tom, ako malá veľká svätica zaúčinkovala v živote jednej slovenskej rodiny v Spišskej Novej Vsi, kde sa jedna žena 25 rokov modlila za obrátenie svojho manžela. Ten pred sobášom jej sľuboval hory doly, tak ako to býva, chlapi pred sobášom nasľubujú všetko: Budem chodiť do kostola, aj sa pekne pred sobášom vyspovedal. Ale ako na sobáš pristúpil, viac na svätú spoveď neprišiel. Žena ho zavolała na púť po stopách talianskych svätých, ktorú som organizoval v roku 2012, že aspoň tam sa ten jej muž obráti. On sa ale poistil. Plánoval, že na púť si vezme dve slúchadlá a keď sa budeme modliť v autobuse, on si zapne hudbu a bude si robiť svoj vlastný program. Ale čo sa stalo. Slúchadlá si zabudol doma a v autobuse zažíval, ako sme sa modlili jeden ruženec, druhý ruženec, tretí ruženec, tu životopis svätého. Myslel, že vyskočí z toho autobusu a čím ďalej sme boli zo Spišskej Novej Vsi, tým viac hrala nádej na to, že z autobusu vystúpi a vráti sa domov. V každom prípade, keď sme boli pri hrobe svätej Filomény, bol to deň bez toho, aby si to tá manželka uvedomila, kedy si pripomínali 25 rokov manželstva a hovorí mi: „Duchovný otče, dnes máme 25 rokov manželstva, odslúžte za nás pri svätej Filoméne svätú omšu, zvlášť za obrátenie môjho manžela.“ Ja som sa počas púte viackrát usiloval vyspovedať ho. Ale vždy hovoril, že má čas. Zdalo sa, že nič sa nedeje. Na druhý deň sme pokračovali na púti. Išli sme na mariánske pútnické miesto Monte Vergine. Boli sme pred ikonou Matky Božej a tam mu nanovo hovorím: „Nechceli by ste sa vyspovedať?“ A on povedal áno. Po 25 rokoch pristúpil k sviatosti zmierenia a že jeho obrátenie nebolo iba chvíľkové, svedčí skutočnosť, že odvtedy chodieval sa spovedať skoro každý mesiac a nevynechal podľa možnosti ani jednu nedeľu. Čo sa ale stalo? O pol roka ako vodič kamiónu bol vo Francúzsku, kam sme plánovali ďalšiu púť, kam sa chystal ísť spolu s nami. Išiel na raňajky, prišlo mu zle a ten muž na mieste zomrel. Po týždni vybavovačiek preniesli jeho telo domov mladej vdove a keď manželka siahla do vrečka jeho nohavíc, objavila ruženec svätej Filomény. Ruženec má trinásť červených zŕn za trinásť rokov jej života a tri biele zrnká panenstva. Tam pochopila, že to bola svätá Filoména, ktorá priviedla jej manžela k Panne Márii, lebo ona je milovaná dcéra Ježiša a Márie. Priviedla ho k Ježišovi, aby sa vyspovedal a priviedla ho k Panne Márii tam pred milostivý obraz Matky Božej v Monte Vergine. Toto je malá veľká svätica, ktorá prichádza na pomoc aj nám. Stáva sa známou aj nám na Slovensku v časoch, kedy sme svedkami veľkého náboženského úpadku, lebo ona je svätica proti duchovnej vlažnosti. Pomáha a vyprosuje milosť obrátenia a pomoci v ťažkých situáciách. A už teraz vás pozývam 11. augusta do Spišského Podhradia do farského kostola, teda nie do ka-

dokumentárna snímka: Martin Magda

tedrály - o 8:00 h začne duchovný program, o 10:00 h svätá omša. Bude sa konať púť k svätej Filoméne, kde ju môžete spoznať, budete môcť počuť svedectvá ľudí. Lebo odkedy objavili svätú Filoménu, túto dcéru svetla, koľko svetla a sily priniesla do ich života. Budete to môcť počuť, takže vás srdečne pozývam na túto púť.

Druhý krásny príklad toho, ako znášať utrpenie a ťažkosti aj v stareckom veku, je Boží sluha biskup Ján Vojtaššák, ktorý sa stal obeťou komunistického režimu. V roku 1949 po nástupe komunistickej moci mal Boží sluha Biskup Ján Vojtaššák sen. Vo sne sa mu prisnil diabol a povedal mu: „Alebo sa mi poddáš, alebo budeš za to tvrdo pykať.“ Keď sa Boží sluha biskup Ján prebudil do nového rána, bol rád, že to bol iba sen, ale ten sen bol predzvesťou doby, ktorá po tomto sne nasledovala. Totiž zápas s komunistickou mocou bol a je zápasom s diabolskou mocou. Dodnes, keď spomeniete meno biskup Ján Vojtaššák komunistom a komunistickým pohrobkom to je tak ako keby ste zobrali červené súkno, postavili sa pred býka a kričali toro. Koľko nenávisť voči tomuto Božiemu mužovi. Preto? Pretože aj keď komunistický režim mal všetky prostriedky ako zastrašiť človeka, nebol schopný zlomiť charakter človeka, ktorý si zachoval vnútornú slobodu, pri ľudskej slabosti a nepristal na kompromisy so svetom. Ostal v Božom svetle, aj keď si za to musel veľmi veľa vytrpieť. Akoby symbolicky na slávnosť Sedembolestnej Panny Márie 15. septembra 1950 bol v mene náš Slovákov podvodom vzatý z biskupského úradu pod zámienkou, že sa má zúčastniť na porade kňazov v Trenčíne. Tam mu bolo oznámené, že je zatknutý. Nasledovalo 6 mesiacov tvrdej vyšetrovacej komunistickej väzby, ktorá bola horšia ako samotné väzenie, lebo tam sa lámali charakter človeka. Boli ľudia, ktorí sa po fyzickom a psychickom trápení psychicky zrútili. Boli ľudia, ktorí v hrôze, žeby mali ešte zažiť to psychické a fyzické týranie, radšej podpísali spoluprácu s komunistickým režimom a boli ľudia, ktorí mali vnútornú silu postaviť sa na odpor tomuto diabolskému režimu a obstáli tak, ako biskup Ján Vojtaššák. Neraz mu hovorili: „My vás tak zmlátíme, že po vás neštekne ani len pes, ani len nebudú vedieť, že nejaký biskup Ján Vojtaššák existoval.“ Do cely mu dosadili agenta ŠtB, ktorý mal zistiť, ktoré otázky počas vyšetrovania mu spôsobovali najväčšie psychické ťažkosti, aby mohli potom na neho ešte viac zatlačiť.

Tento Boží muž ako 73-ročný stariec mesiac odolával týmto najtvrdším psychickým a fyzickým týraniam podľa poradcov sovietskych, odborníkov. Až potom začal podpisovať tzv. protokoly. A čo boli protokoly? To boli odpovede na vopred pripravené otázky v zinscenovanom procese s tromi slovenskými biskupmi - Jánom Vojtaššákom, Michalom Buzalkom a Pavlom Gojdičom, ktorých komunistický režim nazval ako špiónov Vatikánu

a vlastizradných biskupov. Ján Vojaššák sa musel naspamäť naučiť päťdesiat strán tohto protokolu. Vy, čo máte 70 rokov, skúste sa naspamäť naučiť jednu stranu. On sa musel naučiť 50 strán, pričom sa musel priznávať k zločinom, ktoré nikdy nespáchal. A aby poníženie biskupa Jána Vojaššáka bolo väčšie, tento proces vysielal v priamom prenose slovenský rozhlas, aby ľudia na vlastné uši počuli, ako sa biskup Ján Vojaššák priznáva k zločinom, ktoré nikdy nespáchal. 15. januára 1951 vo veku 74 rokov bol odsúdený na 24 rokov väzenia, čo znamenalo de facto odsúdiť ho na smrť. Hovorili mu: „Vy ste horší ako nepriatelia tohto štátu, lebo vy svojou kresťanskou ideológiou mýtite hlavy mnohým ľuďom v tejto krajine, v ktorej sú vysporiadaní s náboženskou otázkou.“ Čo si biskup Ján Vojaššák musel zažiť vo väzniciach, pretože bol biskupom a ostal verný, o tom vie iba Boh a on sám. Iba z niektorých svedectiev spoluväzňov sa dozvedáme, ako ho videli vo valdickej väzenskej záhrade, ako bol pripútaný o pluh, ďalší spoluväzeň robil pohoniča a bičoval ho, aby oral brázdy valdickej väzenskej záhrady. Do cely ho zatvárali s najtvrdšími väzňami, vrahmi. Zavreli ho aj s jedným psychopatom, sedemnásobným vrahom, ktorému dovolili, aby mal v cele nôž. A každé ráno biskupa Jána Vojaššáka vítal s nožom na krku a hovoril mu, že ho podreže. Nemal základné hygienické návyky a denne ho natieral vlastnými výkalmi. Ak toto nebol Boží muž, ak nečerpal silu z evanjelia, ak nebol ponorený do Kristovho svetla, nebol by schopný zniesť čo i len jeden, jediný deň, nieto ešte trinásť rokov svojho stareckého života, v ktorom denne biskup Ján Vojaššák vyznával svoju lásku k Ježišovi, ktorému sa pripodobnil nielen v slovách, ale aj vo svojom živote. Dávali mu robiť drepy a keď nevládal, tak sa mu rúhali: „A teraz vyzývaj Boha, nech ti pomôže.“ Strážca väznice vyhlasoval súťaž pre ďalších bacharov, kto najviac utýra biskupa Jána Vojaššáka, tak aby ho nezabili, lebo to by bol korunovaný mučeník, ktorý zomrel vo väzení, dostane za to finančnú odmenu. Aj to je svedectvo o dobe, v ktorej niektorí ľudia za peniaze boli ochotní zabudnúť na to, že sú ľuďmi. Lebo nezastaviť sa pred sedemdesiatštyročným starcom dokáže človek, ktorý nemá ľudské srdce. 4. októbra 1963, keď bol prepustený z väzenia, mal už 84 rokov. Možno by sme si povedali: Ja by som tiež jeden deň vydržal, ale vydržať trinásť rokov v takom vysokom veku po psychickom a fyzickom týraní dokáže iba ten, kto čerpá silu z Boha. Takýto človek dokáže robiť veľké divy.

Zvyšok svojho života chcel stráviť na svojej rodnej Orave, ale to mu nebolo umožnené, lebo kalich utrpenia musel vypiť až do dna. Musel ho stráviť v izolácii od ľudu, ktorého miloval a pre ktorý obetoval svoj život. Opustený vo vile v Senohradoch pri Prahe, pod neustálou kontrolou štátnej bezpečnosti so zákazom, aby sa mohol vôbec živý vrátiť na Slovensko a pookriať na svojom rodnom Slovensku. Boží muž, ktorý ostal veľkým biskupom aj vtedy, keď zažil všetky príkoria. Rok pred svojou smrťou napísal rozlúčkový pastiersky list, v ktorom vyzýval veriacich k jednote. Hovorí: „Bez lásky, milí bratia a sestry, ste ako suché kosti rozmetané v údolí smrti. Musíte byť za jedno, Kristovo vojsko, ktoré bojuje za práva Kristovej cirkvi.“ Iste, týmto zvrchovaným aktom dal najavo, že ostal biskupom napriek tomu, že bol mimo pastoraácie. Pobúril komunistických pohľadárov, ktorý rok pred jeho smrťou zaviedli nový pozorovací spis s posmešným názvom „Dedek“. S hrôzou zistili, že Ján Vojaššák po tom všetkom napriek vysokému veku bol ochotný nanovo sa zavrieť z lásky ku Kristovi a jeho cirkvi do väzenia. Nič ho nezlomilo. A to utrpenie mu pomohlo dozrieť v láske, v ktorej ma dozrievať každý kresťan. Bol muž utrpenia a bolesti, ale aj muž, ktorý spoznal veľkosť odpustenia. Neraz ho videli spoluväzni, ako polomŕtvý ležal na chladnej dlážke väznice a modlil sa z posledného dychu tú modlitbu, ktorú nás naučil náš Pán: „Otče náš,... odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame našim vinníkom...“ A keď 4. augusta 1965 na liturgickú spomienku svätého Jána Mária Vianneya, ctiteľa svätej Filomény, odovzdal svoju utrápenú dušu milosrdnému Otcovi, zaiste bola pre neho smrť vykúpením.

Milí bratia a sestry, aj dnes nás svet klame. Aj dnes sa nám predstavuje iný model života, ako kresťanský. I dnes žijeme v dobe, v ktorej nás diabol moderným spôsobom snaží sa oddeliť od Krista, od jeho pastierov i od spojenia so Svätým Otcem. Aj dnes sme, milí bratia a sestry, neraz pred otázkou či si zvolíme kompromis so svetom, alebo ostaneme pravovernými Kristovými učeníkmi? Svätá Filoména, malá, veľká svätica zo štvrtého storočia a Boží sluha biskup Ján Vojaššák stavec so Spišskej diecézy, ktorého ste možno mnohí videli na Mariánskej hore v Levoči, sú pre nás krásnymi príkladmi a povzbudením na ceste za Kristom. Aj keď budeme mnoho trpieť, odmenu nám udelí sám Kristus. Nech svätá Filoména, Boží sluha biskup Ján Vojaššák i svätý Ján Mária Vianney nám pomáhajú, aby sme kráčali ako deti svetla. Amen.

Medailón

Kostolník Michal Jenča

V nedeľu 1. júla v kostole sv Barbory, mučeníce sme ďakovali spolu s naším kostolníkom Michalom Jenčom za 30 rokov služby.

Náš pán kostolník, napriek požehnanému veku 85 rokov, slúži s veľkou láskou a pokorou, v čom je nám príkladom veľkého obetovania sa Bohu, Cirkvi a nám veriacim.

Ako si spomínate na Vaše začiatky kostolníka?

Moje začiatky s kostolom siahajú až do roku 1958, kedy som pracoval pre kostol ako údržbár, a to po príchode vdp. Adamčáka do farnosti Široké. V roku 1970 sa stal kostolníkom môj otec Valent. 1. júla 1988 skončili zo zdravotných dôvodov. Takže 1. 7. 2018 je to presne 30 rokov, čo vykonávam túto funkciu. Dovtedy som svojmu otcovi vypomáhal v kostole vo všetkom, aj som ho zastupoval. Po jeho smrti vdp. Balica vyhlásil, kto by mal záujem o prácu kostolníka, no nikto nemal záujem. Preto ma vdp. Balica oslovili, či by som to ďalej robil. Súhlasil som. Povedal som si „Pane Bože, ak Ty

snímka: Edo Jenča, Ovčie

chceš, aby som bol kostolníkom, tak beriem tú funkciu“. Moja manželka sa stavala k tomu kladne. Aj sme sa niekedy, ale len trochu pohádali, ale stále mi pomáhala v tejto Božej službe.

Ktorých duchovných otcov ste zažili?

Ešte ako pomocník som zažil duch. otcov Adamčáka, Lesníka, Palšu, Balicu, Dugasa. Potom sme vytvorili spoločnú farnosť Vítaz - duch. otca Riška, Székelyho a terajšieho vdp. Hnata. Ja ako kostolník som hodnotil každého duch. otca podľa jeho povahy, ale ako služobník Boží som ich akceptoval. So všetkými kňazmi som vychádzal veľmi dobre, pretože moja povaha mi určovala: Počúvaj Pána Boha a ich zástupcov tu na zemi. Prispôbil som sa povahe každého kňaza.

Aké boli začiatky kostolníka,

lebo vtedy bol ešte komunistický režim?

Bol som vtedy zamestnaný v Kovo hutách v Krompachoch v dopravnom oddelení. Mal som dobrého vedúceho. Keď bol napríklad pohreb, tak mi vystavil priepustku a mohol som ísť na obrady. Tento vedúci bol z Olcnavy a tiež bol veriaci. Spomínam si aj na výstavbu kostola v roku 1976, kedy sme museli na príkaz KSS zbúrať múry a zmenšiť kostol na pôvodné základy.

Ako by ste hodnotili prácu predtým a teraz?

Začiatky boli ťažké. Veľkým uľahčením bolo napríklad zvonenie, lebo sa chodilo ručne zvoniť, teraz je zvonenie elektrické. Niekedy sa všetky veci do kostola kupovali len cez Spolok sv. Vojtecha, nebolo toľko obchodov ako teraz. Konkrétnejšie veci zabezpečovali kňa-

zi. Porovnať, keď som nastupoval do kostolníckej služby a teraz...? Hlavným problémom je dochádzka veriacich a hlavne detí. Deti vôbec nechodia do kostola. Ak by nebola detská omša, tak by cez týždeň neprišli do kostola vôbec. Všetko je to veľká chyba rodičov. Čo sa týka májovej alebo októbrovej pobožnosti je dochádzka katastrofálna - asi 15 žien a 3 muži.

Odkiaľ ste brali inšpiráciu pri rôznych úpravách v kostole? Myslí si, že náš kostol je na dosť vysokej úrovni.

Všetko išlo vývojom a svojím

vlastným rozumom. Pán farár prídu, oblečú sa, ale všetko je pripravené, o nič sa nemusia starať. Knihy, kalichy, všetko je prichystané a je to tam, kde to má byť.

Ako hodnotíte svoju prácu?

To môžu najlepšie ohodnotiť naši veriaci. Či už pri stavbe kostola v roku 1976, alebo pri kostole terajšom, ktorý bol konsekrovaný v r. 1992. Pri jeho výstavbe som bol dvorným vedúcim - mal som na starosti organizáciu prác. Každý kňaz, ktorý tu príde do kostola, je veľmi prekvapený, aké to je všetko pekné a zorganizované. Do-

stal som aj poďakovanie za službu v kostole, vyjadrenie ako najvzornejší kostolník v našej arcidiecéze. Nie je mi jedno, že končím. Ďakujem Pánu Bohu za 30-ročnú prácu. Do kostola som chodil a chodím veľmi rád.

Touto cestou sa všetci veriaci z Ovcia chceme ešte raz poďakovať nášmu "Michalovi" za jeho obetavú prácu v službe kostolníka.

Želáme mu veľa zdravia a Božieho požehnania do ďalších rokov života.

pripravil: Edo Jenča, Ovcie

Veľmi vzácny ďakovný list o. arcibiskupa pánu kostolníkovi M. Jenčovi

Mons. Bernard BOBER
arcibiskup

Košice, 20. 9. 2013

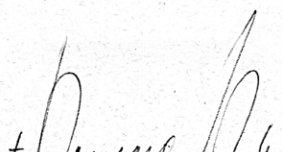
Vážený pán Michal Jenča,

po tieto dni sa v kruhu svojej vlastnej rodiny, ale aj tej farskej rodiny, dožívate 80. rokov svojho života z ktorých 25. rokov slúžite spoločenstvu veriacich ako kostolník.

Toto Vaše životné jubileum, naplnené vzácnou a obetavou službou Cirkvi je vhodné mimoriadneho povšimnutia, nielen zo strany veriacich a duchovných otcov, ale aj ja osobne pociťujem vďačnosť.

Týmto riadkami Vám ju chcem prejsť spolu s ocenením. Vždy je veľkou radosťou aj pre pastierov Cirkvi, keď sa stretávajú s pekným príkladom a svedectvom viery tých, ktorých nám Ježiš Kristus, Najvyšší Pastier zveril do starostlivosti a vo Vašej osobe aj za pomocníka v pastoračnej službe.

Blahoželám Vám k životnému jubileu, prajem Vám veľa Božích milostí, požehnania a zdravia, potešenia v kruhu rodiny a to všetko na mocný príhovor Preblahoslavenej Panny Márie. Práve jej, našej Nebeskej matke, Vás zverujem do starostlivej ochrany.

✠ Mons. Bernard BOBER
arcibiskup-metropolita

Rozhovor

ThLic. Miroslav Pohár, protopresbyter

Naši pútnici, ktorí v tomto roku putovali do Svätej zeme, na sväté miesta, po ktorých kráčať náš Spasiteľ, po návrate a po pár slovách, vyjadrujúcich vďaka Bohu za túto púť, nasledovali slová: "Mali sme vynikajúcich a veľmi múdрых sprievodcov!" Možno aj to ovplyvnilo opätovné stretnutie sa pútnikov najprv pri ďakovnej sv. omši a potom na agapé 17. júna v tomto roku. Sprievodca SS-Lic. Milan Diheneščik, ktorý je kaplánom v Trebišove, sa ospravedlnil, ale druhý sprievodca, duchovný otec Miroslav prišiel a my sme využili túto príležitosť k rozhovoru, ktorý Vám ponúkame. Vzhľadom na rozsiahlosť rozhovoru ho uverejníme po častiach. Možno to povzbudí aj Vás k púti do Svätej Zeme.

snímka: Martin Magda

Duchovný otec, moja prvá otázka teda smeruje k vám, aby ste sa našim čitateľom bližšie predstavili.

Moje meno je Miroslav Pohár. Som gréckokatolíckym kňazom a toho času farárom a dekanom vo farnosti a dekanáte Sečovce. Pochádzam zo Zemplínskej Širokej, narodil som sa v Michalovciach. Základnú školu som absolvoval u nás v rodnej obci a následne v susednej tzv. strediskovej obci ako to niekedy bolo, v obci Palín. V štúdiu som pokračoval na gymnáziu P. Horova v Michalovciach.

Kolko máte súrodencov?

Mám dve sestry, ktoré sú odo mňa o dosť staršie, jedna o devätnásť a druhá o sedemnášť rokov. Takže ja som sa narodil ako „po-

škrobok“ v rodine. Sestry mi stále hovoria, že ma vychovávali, lebo ma kočíkovali a podobne.

Rodičia sú tiež rodákmi zo Zemplínskej Širokej?

Nie, otec pochádzal zo Stretávky, to je obec neďaleko a mama z Laškoviec. Otec vyrastal s babkou v dosť ťažkých podmienkach, lebo jeho otec, teda môj deda odišiel do Kanady a už sa nikdy nevrátil. Moja babka vychovávala môjho ocka a ešte jedného syna, ktorého mala sama. V tej dedine, kde sa narodil, bola situácia veľmi ťažká, tak sa presťahovali do spomínanej Zemplínskej Širokej, kde mali tetu. Tá ich prijala k sebe domov a následne tam môj oco aj vyrastal. A mama v Laškovciach, tam sa aj narodila a vyrastala. Mala ešte

šiestich súrodencov.

Kedy ste sa rozhodli, že budete kňazom? Bolo to ešte v detstve?

Ťažko povedať, Duch Svätý vždy vane, len neviem, či ja som bol už vtedy tak nastavený a počul jeho vanutie a pôsobenie. Čo môžem povedať je, že moja mama mi vždy hovorila: „Ja som si ťa vymodlila preto, aby si bol kňazom.“ Mnohokrát som to od nej počul, aj od jej sestry, mojej tety, ku ktorej som veľmi často chodil do Košíc. Keď si spomínam na svoje detské časy, tak sa mi vynorí spomienka aj na to, ako sme celá rodina chodili pravidelne do chrámu. Takže môj vzťah s Bohom, vierou, chrámom bol aktívny už od útleho detstva.

Boli ste aj miništrantom?

Samozrejme, miništroval som. Nedovoliť si povedať, od kolkých rokov, ale stále som miništroval. Ďalšou osobou, ktorá na mňa pôsobila, bol kňaz, ktorý u nás v tom čase pôsobil. Otec Vasiľ Douhun, veľmi príjemný a dobrý človek. Ochoťný, milý v každej oblasti, ale predovšetkým, čo sa mňa týkalo, bola jeho jednoduchosť a bez-

prostrednosť. Či to bolo vo vzťahu k deťom, ale aj k mladým, starým, naozaj ku všetkým. A na jednu vec z tohto obdobia nikdy nezabudnem. Pred chrámom u nás postávali chlapi. Prv, než vošiel do chrámu, prišiel ku každému jednému, podal mu ruku a prehodil jedno, dve slová, tak ľudovo: „Jak še maš“, „Co nove?“ a až potom vošiel do chrámu. Tým chlapom sa to veľmi počítalo a určite aj jemu to dobre padlo. A aj na mňa ako chlapca, ktorý to videl, to zapôsobilo ako mocné gesto ľudskosti a jednoduchosti.

A ako to bolo so strednou školou? Gymnázium bolo zámerom ako predzvesť seminára, alebo to bolo inak?

Nie, sám som sa rozhodol pre gymnázium, pretože som ešte nevedel, aká bude vysoká škola. Iba som vedel, že chcem ísť na vysokú školu. Veľmi ma bavila matematika a dejepis. To boli dva predmety, ktoré som mal veľmi rád. Zároveň musím povedať, že som sa ich ani veľmi nemusel učiť, lebo to išlo samo. Nad teológiou som

v ôsmom ročníku základnej školy ešte neuvažoval, že by som mal byť kňazom. Ale bolo to kdesi vo mne, lebo v chráme som vyrastal a bol som tam, ak nie každý deň, tak určite pravidelne. Chodil som aj ku kňazovi domov na faru, mal som k nemu veľmi dobrý vzťah. A to semienko bolo kdesi vo mne. Ono rástlo a potom neskôr prinieslo aj úrodu v podobe povolania.

Kedy ste končili gymnázium?

Bolo to v roku 1991, čiže v tom porevolučnom období, kedy sme všetci žili v krásnej eufórii uvoľnenia duchovného života zo zovretia komunizmu.

Ako vás to poznačilo?

Určite áno, lebo pamätám si, ako sme s ostatnými študentmi išli na námestie v Michalovciach na demonštrácie a pochody. Určite som vnímal a vedel, že sa niečo deje, že nastáva zmena, aj keď v takej stopercentnosti poznania toho všetkého som určite nebol. Vnímal som to cez rozhovory doma s rodičmi, sloboda vierovyznania, lebo o týchto veciach sme sa rozprávali. Z rozprávania rodičov som

Tohtoročná slávnosť sv. Cyrila a Metoda vo farnosti Sečovce; snímka: d. o. Miroslav Pohár

Požehnanie novej farskej budovy vo farnosti Sečovce; snímka: d. o. Miroslav Pohár

poznal príbeh našej gréckokatolíckej cirkvi, to veľké prenasledovanie v 50. a 60. rokoch. Mama mi rozprávala o tom, ako sa nemohli cirkevne zosobášiť (obaja boli gréckokatolíci), pretože v tom čase neboli gréckokatolícki kňazi. Rímskokatolíckym kňazom to nebolo dovolené, lebo podľa nariadenia štátu sa všetci gréckokatolíci museli stať pravoslávny a museli ísť len za pravoslávny kňazom. Moji rodičia to odmietali. Vedel som o týchto veciach aj to, že ten 89. rok má priniesť nejakú zmenu.

S náboženskou slobodou po roku 1989 sa otvorili aj semináre a bohoslovci mohli opäť slobodne študovať. Bolo pre vás rozhodnutie ísť študovať do seminára aj vzhľadom na tieto nové spoločenské okolnosti ľahšie?

Áno. Ako som hovoril o tom semienku. Na strednej škole, keď som prešiel prvým a druhým rokom štúdia, pomaličky stále viac vo mne rezonovala otázka: Byť kňazom? Čítil som nejaké povolanie. Lebo aj keď sa ma na to niekedy niekto pýta, moje povolanie

sa nezrodilo tak, že prišiel nejaký záblesk z neba a vtedy to vo mne tak blysko, že budem kňazom. Nie, u mňa to tak nebolo. Skôr to pomaly, pomaličky dozrievalo. V treťom ročníku som už cítil povolanie do kňazstva. A keď prišiel vo štvrtom ročníku moment podávania prihlášok, tak som si dal prvú prihlášku do seminára. Bol už otvorený seminár v Prešove, ale zároveň som si dal prihlášku na Pedagogickú fakultu do Prešova, odbor matematika. A vtedy som si tak vo vnútri hovoril: „Bože, ak chceš, aby som bol naozaj kňazom, ak je toto moje pravé povolanie, tak nech budem prijatý teraz, lebo ak by som nebol prijatý do seminára a pôjdem študovať matematiku, už asi ťažko sa vrátim k teológii.“ A tak to aj naozaj bolo. Bol som prijatý na jednu aj druhú fakultu, ale tým, že som cítil povolanie ku kňazstvu, nemal som nad čím rozmyšľať. Bolo to jednoznačné.

Aj gréckokatolícki bohoslovci študujú šesť rokov?

V tom čase, teda v roku 1991, to bolo 5-ročné štúdium. Takže

začal som v roku 1991 a skončil som v roku 1996. Medzičasom sa štúdium rozšírilo na 6 rokov, plus je k tomu pastoračný ročník. Takže dnes chlapci, ktorí prichádzajú do seminára, sú v ňom 7 rokov.

Takže ste boli vysvätený za kňaza v roku 1996.

Áno, vysviacku som mal na sviatok svätých Petra a Pavla 29. júna. 1996. O to viac to bolo pre mňa silné, že som z farnosti svätých Petra a Pavla, teda na slávnosť „môjho“ chrámu, ak to môžem tak povedať, som bol aj svätený. Mojm svätiteľom bol Mons. Ján Hirka, t. č. už nebohý. A musím povedať, že som bol v skupine posledných kňazov v rámci gréckokatolíckej cirkvi, kedy existovala len prešovská eparchia pre celé územie Slovenska. Lebo vo februári 1997 bol už zriadený košický exarchát.

Po vysvätení ste dostali prvú kaplánku, ako to býva u rímskokatolíckych novokňazov?

Nie, práve tým, že našich kňazov bolo v tom roku veľmi málo, tak otec biskup bol nútený nás hneď po vysviacke dávať do farnosti. Sa-

dokumentačná snímka: M. Magda

mozrejme, niektorí išli do väčších miest, ale zároveň museli vypomáhať aj v dedinských farnostiach.

Číže ste hneď dostali farnosť.

Áno, mojou prvou farnosťou bola dedina Kuzmice s filiálkou Slivník. Farnosť z môjho pohľadu veľmi veľká. Celá dedina Kuzmice mala 1 500 obyvateľov a niečo cez 500 bolo gréckokatolíckych veriacich, Slivník mal okolo 800 obyvateľov a tiež asi jedna tretina boli gréckokatolíci.

Myslím, že asi každý vie, že kňazi gréckokatolíckej cirkvi nemusia zachovávať celibát a môžu sa oženiť. Nedá mi pri tejto príležitosti nespýtať sa vás na to, ako to je s prijatím sviatosti kňazstva a zároveň aj sviatosti manželstva?

Tak ako je povolanie do kňazstva, je aj povolanie do manželstva. Tak ako človek cíti povolanie do kňazstva, tak musí cítiť to povolanie aj do manželstva. Takže áno, naša cirkev si zachovala tradíciu od prvotnej cirkvi, že kňaz môže byť ženatý. Nie je pravda to, ako sa ľudovo hovorí a ako ste to aj vy spomenuli, že gréckokatolícki

kňaz sa môže ženiť. To nie je pravda. U nás môže byť ženatý muž vysvätený za kňaza. A tak aj ja, prv než som prijal sviatosť kňazstva, prijal som sviatosť manželstva. Bolo to 4. mája 1996. To znamená dva mesiace pred samotnou kňazskou vysviackou. Je pravda, že vysoké percento našich bohoslovcov sa ožení a potom až prijíma sviatosť kňazstva. Dovolím si povedať, že aj z nášho ročníka, v ktorom nás bolo 22, zostali v celibáte len traja.

Číže prvou farnosťou boli Kuzmice. Na aký dlhý čas?

Bol som tam 12 rokov od roku 1996 do roku 2008. Doma, keď sa s manželkou rozprávame, tak hovoríme, že tak ako je prvá láska, na ktorú sa nezabúda, tak je to aj s tou prvou farnosťou, na ktorú sa nezabúda. Nie je to len tým, že sme tam boli na prvom pôsobisku, ale je to aj vďaka tomu všetkému, čo som tam zažil a prežil. Od prvého okamihu, keď som dostal dekrét od otca biskupa Hirku, že ideme do tejto farnosti s manželkou. Tak sme doma hľadali

na mape, kde tie Kuzmice presne sú. Keď sme prišli na farský dvor, stretli sme sa s kňazom, ktorý tam bol a odchádzal do dôchodku. On nás aj so svojou manželkou prijali s otvorenou náručou a srdcom až po prijatie samotných ľudí a veriacich. Bolo a je to niečo krásne, na čo človek nikdy nezabudne. S manželkou a synom, ktorého máme, máme na túto farnosť len tie najlepšie spomienky, dovolím si povedať, dodnes. Ak je niekde možnosť, že sa stretneme, či je to niečo plánované, alebo nie, je to stále pekné stretnutie.

Kolko farností bolo po neskôr?

Z Kuzmíc som v roku 2008 prišiel rovno do Sečoviec, kde som doteraz. Takže to je moja druhá farnosť.

A teraz premostíme na našu farskú púť do Svätej zeme. Ako to celé vzniklo, že budete sprievodcom pre pútnikov vo Svätej zemi?

Áno, len do Svätej zeme. A začalo to práve cez Svätú zem. Tak ako som pred chvíľou hovoril o povolaní do kňazstva prostredníctvom modlitieb mojej mamy, ale

dokumentárna snímka: M. Magda

aj kňaza, ktorý bol u nás vo farnosti, tak aj pútnictvo do Svätej zeme, či sprevádzanie po Svätej zemi začalo cez povolanie za kňaza. Keď sme s manželkou boli vo farnosti Kuzmice, tak sme si hovorili, že chceme ísť do Svätej zeme. Opäť taký zásah Boží. Ako kňaz a mladá rodinka sme potrebovali auto. Mali sme auto, ktoré som dostal od svojich rodičov, takú staršiu „favoritku“. Rozmýšľali sme nad tým, že by bolo dobré mať nové auto, ale zároveň veľmi sme chceli ísť do Svätej zeme. A prišlo to naraz, aj možnosť kúpiť si auto, aj ísť do Svätej zeme. Cesta pre jedného vychádzala na vtedajších 30 000 korún, dokopy dvaja 60 000 korún. Bola to vysoká suma a tak sme si jedno aj druhé nemohli dovoliť. Vtedy nám babka povedala, že keď chceme aj kúpiť si auto, aj ísť do Svätej zeme, že nám pomôže: "Len mi povedzte, koľko potrebujete, ja vám pomôžem." A tak sa Pán Boh posta-

ral. Išli sme do Svätej zeme. Tam sme sa stretli s kňazom otcom Jánom Majerníkom, ktorý pochádza práve od nás zo Zemplínskej Širokej, ktorý svojho času emigroval do zahraničia. Práve tam sme sa stretli, dali sme sa do rozhovoru a vymenili sme si kontakty. Jeho potešilo, že stretol niekoho, kto pochádza z jeho rodnej obce, na ktorú si spomínal zo svojho detstva a nás zase potešilo, že sme vo svete stretli niekoho, kto je zo Zemplínskej Širokej. Keď otec Ján prišiel na Slovensko, tak sa vždy zastavil aj u nás v Kuzmiciach. Potom prišlo, či by sme nechceli ešte prísť do Svätej zeme. Povedali sme si, že nepôjdeme nikam na dovolenku, ale radšej si budeme šetriť a pôjdeme vždy raz do roka do Svätej zeme. Tu sa začalo rodiť to putovanie do Svätej zeme. Najprv ako pútnici spolu s manželkou sme tam chodili každý rok. Keď sa nedalo, aby sme išli spoločne, tak sme sa vystriedali, raz

išla ona a potom zase ja. Keď som tam bol po niekoľkokrát aj s otcom Jánom, tak ma poprosil: „Miro, nepomohol by si mi? Sú tu 2 autobusy, je to 100 ľudí ja nemôžem byť aj v jednom, aj v druhom autobuse. Povedz niečo, veď si už tu bol. Poznáš Sväté písmo, tak trošičku porozprávaj. Na tých miestach, kde budeme všetci, budem hovoriť ja.“ A tak sa nejako rodilo moje sprevádzanie po Svätej zemi. Čím viackrát som tam bol, tým viac som túžil poznať Sväté písmo. A tak nie len, keď som bol vo Svätej zemi, ale aj doma človek častejšie otvoril samotné Sväté písmo, lebo bola by to hanba, keď kňaz ani len neotvorí Sväté písmo. Začal som si kupovať odborné knihy a exegézy ku Svätému písmu, aby som sa sám obohacoval a následne som mohol obohacovať aj tých ľudí, ktorých mi Boh pošle do cesty. Jednak v mojej farnosti, ale aj po sprevádzaní po Svätej zemi.

(pokračovanie v budúcom čísle)

Stretnutie Rodiny Nepoškvrnenej na Turzovke - Živčákovej

Pri príležitosti 160. výročia lurdských zjavení sa v sobotu 23. júna 2018 uskutočnilo každoročné stretnutie členov Rodiny Nepoškvrnenej. Tentokrát v Kostole Preblahoslavenej Panny Márie, Matky Cirkvi, na Turzovke - Živčákovej. Z našej obce Vířaz putovalo na toto stretnutie spolu 33 členov aj nečlenov Rodiny Nepoškvrnenej, z Ovcia sa zúčastnili dve pútničky.

Po príchode do Turzovky (časť Korňa) sme putovali na vrch Živčákova za Pannou Máriou, u ktorej vždy nachádzame istotu a dôveru. V túto sobotu nás Panna Mária pozvala na toto miesto modlitby. Každý z nás tu s nádejou prichádzal, i keď nebolo veľmi priaznivé počasie, aby sme sa spoločne modlili, prosili a ďakovali. Prichádzali sme s rôznymi úmyslami v srdciach a tiež obnoviť si lásku k Nepoškvrnenej Matke. Veď naším povolaním je milovať Máriu tak, ako ju miloval jej syn Ježiš. Mali sme znova príležitosť, ako si vybudovať vnútorný vzťah k Panne Márii, lebo Boh nám ju posielal do cesty a do našich sŕdc.

Starší a chorí sa mohli ku kostolu Preblahoslavenej Panny Márie, Matky Cirkvi, vyviešť kyvadlovou dopravou, mladší a zdatnejší putovali pešo 3,5 km po miernom svahu. Program sa začal o 10:15 hodine prednáškou P. Ondreja Sabóa, MSSCC na tému Panna Mária - vzor nášho putovania. O 11. hodine pokračovala slávnostná svätá omša so zasvätením sa Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Hlavným celebrantom bol žilinský biskup Mons. Tomáš Galis.

Počas obedňajšej prestávky sme si mohli uctiť relikvie svätých fatimských detí Františka a Hyacinty, prezreli sme si okolie kostola, nabrali sme si vodu z liečivých prameňov a neobišli sme ani neďalekú kaplnku na hore Živčák, kde je umiestnený originál milostivého obrazu Panny Márie - Kráľovnej Turzovky.

Popoludní o 14. hodine sme si vypočuli prednášku dekana Jozefa Bagina o Pompejskej novéne. Vysvetlil nám, čo je novéna, ako ju vykonať a aká je jej sila. Že sila novény k Panne Márii z Pompejí je úžasná, svedčí veľa svedectiev ľudí, ktorým táto modlitba priniesla veľké milosti.

Po prednáške nasledovala modlitba rozjímavého ruženca. Program končil adoráciou s požehnaním chorých a záverečným eucharistickým požehnaním. Cestou späť do Korne sme obdivovali krásnu prírodu Kysúc a ďakovali Panne Márii za jej ochranu, pomoc a posilu.

Aj touto cestou sa chceme poďakovať organizátorky pani Estere Uličnej za výborne zorganizovanú púť, za krásne strávený deň v spoločenstve našej Matky a príjemných ľudí, z ktorého sme si odniesli nové zážitky a duchovnú posilu.

pútnici z Turzovky

dokumentárna snímka: E. Uličná

Prázdniny s jasným cieľom

Kto z nás by ich nemal rád? Prázdniny a leto, čas slnka, tepla, dovoleníek a výletov do prírody. Väčšina z nás sa teší na leto a prázdniny už od zimy. A tak niekto celý rok šetril na zahraničnú dovolenku, niekto na horolezecký výstroj, ktorý v lete využije naplno, iný plánuje turistické, či cyklistické výlety, ďalší opalovanie pri vode.

A hneď v úvode prázdnin nám Sväté písmo hovorí o Márii, ktorá sa tiež niekde chystala. Síce to nebola dovolenka, ale cesta to bola. Dokonca nám Sväté písmo hovorí, že „Mária sa ponáhľala do istého júdejskeho mesta v hornatom kraji, aby išla navštíviť svoju príbuznú Alžbetu“. Možno by nás tak ľudsky zaujímalo aj to, čo si Panna Mária vzala na cestu, s kým cestovala, kde sa zastavila, ako dlho jej trvala cesta? No Božie slovo nám o tom nič nehovorí. Spisy, ktoré sa zaoberajú podrobnejším skúmaním Biblie nám hovoria len to, že Zachariášov dom bol podľa tradície v dnešnom Ain Karime, ktorý je vo vzdialenosti asi 6 km od Jeruzalema a z Galiley, kde bývala Panna Mária to mohlo byť tak na 4 dni cesty. Prepočet na kilometre vám neviem povedať a ani to nie je podstatné.

Aj počas našich prázdninových výletov a dovoleníek prejdeme mnohí desiatky, ba stovky kilometrov, pretože sa to stalo bežnou súčasťou nášho života a spôsobu trávenia voľných dní. Túžime po tom, aby nám zmena prostredia a denného režimu pomohla oddýchnuť si nielen fyzicky, ale aj duchovne.

A tak sa dostávame k tomu, čo máme s Máriou pri putovaní spoločné. Mária bola prvou misionárkou a cesta k Alžbete bola jej prvou misiou. Niesla Ježiša pod svojím srdcom do sveta. Nezdržovala sa nejakým vyčutnáváním si toho, že je Milostiplná ako jej to pri Zvestovaní povedal anjel. Mária sa chová inak. Po tom, čo umožnila, aby Boh navštívil ju, ona ide navštíviť niekoho iného. Dar, ktorým ju obdaroval Boh ju pomkne, aby sa vydala na cestu a je iba logickým dôsledkom jej poslušnosti voči Bohu.

Aj my sme prijali Boha za svojho Pána, za toho, kto riadi náš život a nazývame sa kresťanmi. V týchto dňoch možno viac ako inokedy budeme putovať na rôzne duchovné púte a cestovať do rôznych krajín. Nezabúdajme na to, kým sme, nech by sme sa ocitli kdekoľvek. Vyberajme si také miesta svojho oddychu, kde celkom nezabudneme na to, kým sme a komu patríme. Nezabúdajme na to, že aj my máme úlohu byť misionármi vo

dokumentačná snímka: M. Magda

dokumentačná snímka: M. Magda

svete, že aj my máme šíriť Ježišovu lásku a radosť evanjelia medzi ľuďmi. Dajme si tu námahu a vyhľadajme všade, kde vo svete budeme, kresťanský chrám a s láskou sa zúčastňujeme aj v dňoch dovolenky na bohoslužbe (aspoň v nedeľu).

Máriino povolanie nebolo výsledkom nejakej manipulácie zo strany Boha, ktorej by ona bola iba naivne privolila. Ona vedela veľmi jasne a presne, do čoho ide a svoje povolanie prijala s odvahou a plným vedomím.

A my máme pred sebou krásne a verím, že požehnané obdobie takého väčšieho pokoja a odychu. Nepremárnime tento čas, ktorý nám vo svojej добрote ponúka Boh. Hľadáme pokoj rôznymi spôsobmi, ale pravý pokoj nám dá iba Boh. Cez prázdniny máme mať čas aj pre Boha a posilniť si vieru.

Viera nie je samozrejmosťou. Viera je potrebné neustále posilňovať. Panna Mária v jednom zo svojich zjavení hovorí: „Deti moje, viera je to jediné, čo vám v životných skúškach dá silu. Modlite sa, lebo cez modlitbu rastie vaša viera a rodí sa láska, s ktorou žiaden kríž nie je neznesiteľný, pretože ho nenesiete sami.“

Mária zdôrazňuje potrebu znova sa s dôverou modliť modlitbu Verím v Boha, pretože naša spása spočíva v poznaní Boha a bez viery je nám nedostupný.

Každý deň, či už všedný, alebo dovolenkový je pre nás rovnako dôležitý, pretože nám ho daroval Boh z lásky a je len na nás, čo s ním urobíme. Nechajme sa viesť múdrosťou Božieho slova a pokorou Panny Márie a náš vlastný život nech je neprestajným žasnutím nad jeho bohatosťou a krásou.

A nielen to. Každý z nás môže byť požehnaním pre svojich blízkych, podobne ako bola Panna Mária pre Alžbetu. Stačí mať jasný cieľ cesty. Tej celoživotnej, ale aj každodennej. Byť vnímavý na Boží hlas vo svojom vnútri a spolupracovať s ním. Ochotne bez meškania a s veľkou dôverou v Boha.

Nech každý prázdninový deň zaplníme láskou k Bohu a k svojim blízkym. Počúvame Máriin hlas a odpovedzme na jej pozvanie k modlitbe, skrze ktorú aj dnes Boh môže a chce konať zázraky v našom živote.

Požehnané prázdninové dni!

Mgr. Martina Gondová

PS:...a nezapadnime sa veľa modliť za kňazov, lebo najväčším požehnaním, ktoré môžeme na zemi dostať, je požehnanie od kňazov.

Z pivnice priamo do neba

„22. novembra večer prišli prvé hliadky ruského vojska do Vysokej. Tam sa stalo, že jeden opitý ruský vojak pri prehliadke domu vošiel do jednej pivnice, v ktorej boli ukrytí ľudia, medzi nimi aj Anna Kolesárová, dcéra Jána Kolesára (Hrušku) a nebohej Anny Kušnírovej, 16- ročná.

Keď ju Rus zbadal, začal ju ťahať von, hroziac jej, ak sa mu nedá, zastreľí ju. Ale ona sa mu nedala, radšej si volila smrť. Posilňovali ju Sväté Telo Ježiša Krista, lebo práve predtým bola na svätú spoveď a sväté prijímanie. Rus svoju hrozbu vykonal a 16- ročné dievča pred očami jej otca dvoma ranami zastreľil.“

Takto stručne opisuje udalosti z roku 1944 zápis v kronike farnosti Pavlovce nad Uhom. „Hostia sanctae castitatis“ - "Obeta svätej čistoty", dopĺňa matrika zomrelých. Vtedajší kňaz si zjavne uvedomil jedinečnosť obety šestnásťročného dievčaťa. Anka totiž deň pred svojou smrťou pristúpila k spovedi a k svätému prijímaniu, preto tento skutok vnímal ako ovocie Eucharistie. Podľa sv. Terezky Ježiškovej sme všetci hostie, ktoré chce Ježiš premeniť v seba. Pri úvahe nad mučeníctvom čoskoro blahoslavennej Anky Kolesárovej mi prišiel na myseľ práve tento fakt. Prerod jednoduchého dievčaťa zo zapadnutej východoslovenskej dediny na hostiu premenenú v Kristovo telo. V tajomstve Eucharistie tkvie veľkosť príbehu Anky Kolesárovej.

Mnohí sme si možno povedali, že snáď svätcom už môže byť každý, keďže mnoho žien si muselo počas vojny vytrpieť násilie pri obrane čistoty. Preto sa skôr môžeme zamyslieť, čo nám Boh chce tým povedať, keď mocou Cirkvi upriamuje náš pohľad na nevinnosť občajnej teenagerky z Vysokej nad Uhom. Práve táto občajnosť je veľavravná. Boh povedal Mojžišovi: „Buďte svätí, lebo ja, Pán, váš Boh, som svätý!“ V tomto kontexte Matka Tereza pokračuje: „Svätosť nie je výsada pre niekoľkých, ale povinnosť pre nás všetkých.“ Svätým môže byť každý, aj dievča z Vysokej nad Uhom, otec, mama z Víťaza alebo mladý človek z Ovčia. Cez Annu, v našom regióne skôr Hanku, sa nás svätosť dotýka tak blízko ako nikdy predtým. To mal na mysli svätý Ján Pavol II., keď povzbudzoval regionálne Cirkvi k zhromažďovaniu informácií o svätcoch z ich krajín, aby ukázal, že svätosť je možná v každom národe.

Hanka nám svedčí o radikálnosti a hodnote rozhodnutia sa pre dobro. Jej mučeníctvo sa udialo 22. novembra, teda na sviatok sv. Cecílie. Táto mladá mučeníčka potvrdila svoju vernosť Kristovi počas prenasledovania prvých kresťanov. Podľa mnohých legiend počas jej mučeníckej smrti viacerí počuli akoby nebeskú hudbu, ktorou chóry anjelov sprevádzali dušu Cecílie do neba. Pri Ankinej smrti zazneli sväté mená Ježiša, Márie a Jozefa. Najmocnejší ochrancovia iste vypočuli úpenlivé zvolanie dievčaťa, ktoré si bolo vedomé svojej smrti. Je len ťažké si predstaviť, ako po osudných výstreloch vojaka padlo bezvládne Ankino telo do náručia otca. Tu máme pred očami starobylý kresťanský symbol Piety, matky objímajúcej mŕtve telo syna. V tomto obraze je ukrytá bolesť všetkých rodičov, aj Ankinho otca, ktorí prišli o svoje deti. Tak ako pri Kristovom pohrebe, tak aj pri Ankinom bolo všetko narýchlo a v tajnosti, keďže ešte stále zúrilo nebezpečenstvo vojny. Otec spolu s bratom Michalom pozbýjali narýchlo brvná zo stodoly, ktoré sa mali stať rakvou pre telo zosnulej dcé-

ry. Podľa výpovedí hrobárov, ktorí o 13 rokov neskôr kopali hrob pre Ankinho otca na mieste jej hrobu, bolo cítiť vôňu fialiek. Svätosť predsa priťahuje svojou vôňou a krásou.

Boh je nesmierne vznešený a nádherný v každom zo svojich svätých - v každom z nich iným spôsobom. Neexistujú ani dvaja svätci, ktorí by boli úplne rovnakí, ale všetci sú ako Boh, ako On rôznym a zvláštnym spôsobom. Podľa trapistu Thomasa Mertona „svätí nie sú len neživé predmety na pozeranie. Stávajú sa našimi priateľmi a dávajú nám neomylné znamenia svojej lásky v podobe milostí, ktoré skrze nich prijímame“. Do Ankinkej opatery môžeme vložiť mladých ľudí našej farnosti, keď sa zdá, že záujem o duchovno radikálne klesá. Keď sa kresťanstvo javí ako niečo nemoderné a určené iba pre starých, sviežosť mladosti Anky Kolesárovej nám ponúka odpoveď ako priviesť mladých k Bohu. V dnešnej dobe je mnoho takpovediac vojakov, ktorí chcú pripraviť mladých ľudí o čistotu duše. Je to dnešná kultúra, presexizovaná spoločnosť, kult tela a mladosti, internet, atď. V tomto všetkom sa svetlo, ktorým žiari Anka a jej radikálne rozhodnutie, ktoré ju stálo život, javí ako maják pre mladých. Vo Vysokkej nad Uhom sa pravidelne konajú „Púte radosti“, ktoré sú ozajstnou manifestáciou radosti a príležitosti načerpať z milostí Cirkvi. Duch Svätý, ktorý dal Anke odvahu siahnuť po korune mučeníctva, mocne pôsobí pri jej hrobe a zvlášť mladých volá k slobode Evanjelia. Keďže Evanjelium je v prvom rade radostná zvesť, posolstvo spásy a radosti v Kristovi. Pápež František dodáva: „Keď nás Pán povoláva k svätosti, nevolá nás k niečomu ťaživému, smutnému, ale je to pozvanie mať účasť na jeho radosť, žiť s radosťou, radostne obetovať každú chvíľu nášho života a tak z neho vytvárať dar lásky pre ľudí okolo nás. Ak tomuto porozumieme, všetko sa zmení a dostane nový zmysel, nádherný význam, zmysel denne začínať od malých vecí. Každý krok k svätosti nás urobí lepšími ľuďmi, slobodnými od sebecka a uzavretosti do seba samých a otvorenými k bratom a ich potrebám.“

Slávnosť blahorečenia prvého septembra je pozvánkou aj pre nás. Chváliť Božie milosrdenstvo, spoznať posolstvo Anky, dotknúť sa jej svätosti a vziať si z nej silu i odvahu do nášho srdca, lebo „blahoslavení čistého srdcavidia Boha“.

Peter Stašík

Kardinál Giovanni Angelo Becciu príde na blahorečenie Anny Kolesárovej

Hlavným celebrantom slávnosti blahorečenia Anny Kolesárovej bude nový prefekt Kongregácie pre kauzy svätých kardinál Giovanni Angelo Becciu. Na dnešnom stretnutí organizačného tímu blahorečenia Anny Kolesárovej o tom úvode informoval košický arcibiskup Mons. Bernard Bober.

Pre záujemcov bude k dispozícii 900 miest na prenocovanie v školách. Farnosti Košice - Juh a Furča ponúkajú ubytovanie v rodinách. Do dnešného dňa sa zatiaľ zaregistrovalo 2805 ľudí zo 71 spoločenstiev a farností, 61 kňazov a 90 reholníkov. Do Košíc príde aj 32 zatiaľ prihlásených autobusov. Koniec registrácie bude 31. 7. 2018. Organizačný tím pozýva záujemcov pridať sa k 217 prihláseným dobrovoľníkom.

Železničná spoločnosť Slovensko vypraví mimoriadny vlak „Blahorečenie“, ktorý vyrazí z Bratislavy o 00:15 a do Košíc dorazí o 6:01. Naspäť z Košíc vyrazí o 17:41 a do hlavného mesta príde 23:34.

Organizátori cez dekanáty a farské úrady rozdistribúovali 100 000 infokladačiek s krátkym životopisom budúcej blahorečenej, modlitbou za jej svätorečenie, programom slávnosti a organizačnými pokynmi.

Pre autobusy a autá sú pripravené dve veľké záchytné parkoviská. Pre pútnikov zo smeru Rožňava je to parkovisko pri OC Optima a pre pútnikov zo smeru Prešov pri Hypertescu s celkovou kapacitou 2000 miest. Z obidvoch parkovísk ako aj zo železničnej stanice bude od 6:00 h premávať kyvadlová doprava na miesto blahorečenia.

Pre imobilných pútnikov na invalidnom vozíku s preukazom ŤZP s ich sprievodnou osobou bude v areáli štadiónu vyhradená osobitná zóna so vstupom z Kavečianskej cesty.

Jaroslav Fabian

Biskupský archív o Jánovi Vojaššákovi

Pán magister V. Olejník, v súčasnosti ste vedúcim archívárom archívu Spišského biskupstva v Spišskej Kapitule a v tejto funkcii ste už niekoľko rokov. Ste teda plne kompetentný prezradiť našim čitateľom, aké dokumenty z čias biskupskej služby Božieho sluha Jána Vojaššáka sa v archíve nachádzajú?

Náš archív uchováva niekoľko takzvaných archívnych fondov - teda navzájom spolu súvisiacich veľkých súborov dokumentov, ktoré počas svojej existencie vyprodukovala jedna konkrétna inštitúcia, či osoba. Medzi najväčšie takéto fondy patrí Archívny fond Spišské biskupstvo. Obsahuje predovšetkým úradnú korešpondenciu diecéznej kancelárie Spišského biskupstva z rokov 1900 - 1980, ale aj úradné knihy, spisy ekonomického charakteru, napríklad aj vizitačné protokoly z rokov 1629 - 1931 a podobne. A práve v tomto fonde sa nachádza najviac úradnej korešpondencie z obdobia, kedy na spišskom biskupskom stolci bez vonkajšieho obmedzovania pôsobil Boží sluha biskup Ján Vojaššák - teda z rokov 1921 - 1949. Okrem toho máme v archíve niekoľko menších archívnych fondov, kde sa rovnako dajú nájsť dokumenty k pôsobeniu a činnosti biskupa Vojaššáka. Asi najvýznamnejším z nich je pekná zbierka korešpondencie biskupa Vojaššáka, ktorú viedol so svojim synovcom Tomášom Vojaššákom z väzenia a starobincov až do svojej smrti v roku 1965. **Je korešpondencia biskupa J. Vojaššáka úplná? Ak nie, kde sa príslušné dokumenty nachádzajú?**

Súbor korešpondencie biskupa Vojaššáka zaiste nemôžeme považovať za kompletný, a to z niekoľkých dôvodov. V prvom rade nám úplne chýba jeho osobná korešpondencia. Dnes ab-

solútne nevieme povedať, kde sa podeli biskupove osobné listy, jeho posledná pošta a osobný archív po jeho uväznení a neskoršom odsúdení. Mimo spomínaných zlomkov, ktoré uchoval Tomáš Vojaššák, nám chýba prakticky celá jeho osobná písomná pozostalosť. Čo sa týka už spomínanej úradnej korešpondencie diecéznej kancelárie v archívnom fonde Spišské biskupstvo, ani tá nie je kompletná. Chýbajú mnohé listy, ktoré v období rokov 1949 - 1951, ale aj neskôr, z archívu povyberali tzv. vládni zmocnenci, dosadení komunistickou mocou na všetky biskupské úrady v Československu. Týkalo sa to, samozrejme, aj nášho biskupstva. Títo zmocnenci mali obrovské právomoci, ktoré potierali osobné práva biskupov i celých úradov - kontrolovali úradnú i osobnú poštu, návštevy, telefónne hovory, postupne prakticky celý život biskupského úradu. Išlo o dnes len ťažko predstaviteľné popieranie osobných slobôd. Nebolo to len nejaké podozrenie z možného odpočúvania telefonátov, alebo čosi podobné. Bola to, povedal by som, otvorená „šikana“ osôb i celého úradu, otvorená kontrola celej činnosti. A práve títo vládni zmocnenci prenikali aj do archívov a účelovo z nich vyberali dokumenty, ktoré sa potom vytrhnuté z kontextov používali v monsterprocesoch proti osobám, nepohodným režimu. Z tohto dôvodu mnohé dokumenty, týkajúce sa biskupa Vojaššáka, dnes nemáme možnosť nájsť. Niektoré skončili ako „dôkazový“ materiál v spisoch prokuratúry či súdov, no o mnohých z nich nevieme nič. Samozrejme, že sa to netýka len a len dokumentov, týkajúcich sa biskupa Vojaššáka. Totalitná moc zbierala využiteľné dokumenty o všetkých svojich odporcoch. Chýbajú nám celé sady dôle-

žitých dokumentov k takým osobnostiam medzivojnovej kresťanskej inteligencie, ako je Ladislav Hanus, Jozef Špirko, pomocný spišský biskup Štefan Barnáš, ale aj k mnohým a mnohým kňazom biskupstva, ktorí boli sledovaní, či nejakým ďalším spôsobom priamo perzekvovaní.

Nachádzajú sa v archíve nejaké dokumenty, týkajúce sa korešpondencie J. Vojaššáka s občanmi židovského pôvodu?

Áno, máme aj úradnú korešpondenciu takéhoto druhu - či už išlo o cirkevno-právne záležitosti, ako napríklad prístupovanie k sviatostiam, alebo iné úradné listy.

Je našim historikom známa činnosť biskupa Vojaššáka vo veci prezidentských výnimiek počas druhej svetovej vojny?

V prvom rade treba celú situáciu vysvetliť. Dňa 9. septembra 1941 bol v Slovenskom štáte vyhlásený tzv. Židovský kódex - vládne Nariadenie č. 198/1941 Slovenského zákonníka o právnom postavení Židov. Definoval „Žida“ na rasovom a náboženskom princípe. U osôb, ktoré do tejto definí-

cie spadali, vo viacerých rovinách porušoval základné práva, zbavoval ich všetkého nehnuteľného a časti hnuťného majetku, vzťahovala sa na nich „pracovná povinnosť“ a podobne. Išlo v prevažnej miere o kópiu nemeckých protizhidských zákonov. Tieto rasovo a protinábožensky orientované zákony napadol Vatikán a aj slovenskí katolícki biskupi - medzi nimi, samozrejme, aj biskup Vojaššák. Napriek týmto protestom však „Židovský kódex“ reálne platil a jediným legálnym východiskom z uvedenej situácie pre občanov židovského pôvodu boli tzv. prezidentské výnimky. Na základe § 255 tohto zákona bolo totiž možné u prezidenta republiky požiadať o oslobodenie z ustanovení tohto zákona. Ako čoskoro ukázala prax, prezidentská kancelária - ba podľa svedectva niektorých archívnych dokumentov dokonca osobne prezident Tiso - požadovali, aby bola každá konkrétna žiadosť o udelenie prezidentskej výnimky podložená svedectvom nejakej významnejšej náboženskej osobnosti. Biskup Vojaššák bol jedným z tých, na ktorého sa žiadatelia o prezidentské výnimky obracali s prosbou o podporu svojich žiadostí.

Jestvujú nejaké dokumenty odrážajúce názory a postoje Božieho sluhu biskupa Jána k deportáciám Židov?

Samozrejme. Biskup Vojaššák viacrát napádal morálnu i právnu opodstatnenosť „Židovského kódexu“. Hneď po jeho prijatí poveril troch profesorov vtedajšej Vysoké školy bohosloveckej v Spišskej Kapitule vypracovať morálny posudok o tomto legislatívnom opatrení. Nesúhlasil s týmto opatrením. Je to zjavné aj z jeho ďalšej korešpondencie - či už pri vybavovaní záležitostí ohľadom krstenia Židov, alebo v písomnom styku s ostatnými biskupmi, pastierske listy, je toho viac. Biskup Vojaššák spolu s inými katolíckymi biskupmi podal

už 12. marca 1942, teda ešte pred začatím deportácií Židov, memorandum, ktoré sa prihovárало za ponechanie Židov na Slovensku. Biskup Ján Vojaššák bol členom Štátnej rady, jej podpredsedom. Štátna rada bola na periférii politického diania. Jej návrhy a vyjadrenia politické orgány nerešpektovali. Čo sa týka zápisníc, nezachytávajú vždy to, čo sa počas stretnutí Štátnej rady povedalo, na čo reagovali aj samotní jej členovia.

Je možné v archíve Spišského biskupstva nájsť nejaké dokumenty, svedčiace o angažovanosti biskupa J. Vojaššáka na záchranu Židov pred deportáciami?

Zrejme najvážnejším dokumentom, ktorým sa biskup Vojaššák spolu s ostatnými všetkými vtedajšími biskupmi Slovenska postavili na obranu Židov, bol spoločný pastiersky list slovenských biskupov z 8. marca 1943. Myšlienky v tomto dôležitom dokumente sú skoncipované na pozoruhodne vysokej právnickej úrovni. Zdôrazňuje sa v ňom, že nijakého jednotlivca, bez ohľadu na národnú príslušnosť, nemožno trestať a prenasledovať bez dokázania jeho osobnej viny. Rovnako nemožno za viny jednotlivca prenasledovať celý národ či národnostnú skupinu, alebo menšinu. Toto sú dôležité vyjadrenia, ktorými sa aj v ťažkej situácii stále platnej protizhidskej legislatívy slovenskí biskupi postavili na obranu rasovo prenasledovaných Židov. Nie sú to frázy. Je to právnický jazyk, obhajoba perzekvovanej skupiny v ovzduší zákonov, namierených proti tejto skupine.

Okrem toho samozrejme jestvujú dokumenty, svedčiace o tom, že sa biskup Vojaššák priamo zasadzoval za záchranu konkrétnych osôb pred deportáciami. Išlo napríklad o Petra Edmunda Bárdoša, konvertitu zo židovstva a vtedy spišského bohoslovca, neskoršie-

ho kňaza, na ktorého sa tiež vzťahoval Židovský kódex, a to aj napriek tomu, že bol pokrstený ešte pred druhou svetovou vojnou. Biskup Vojaššák prosil prezidenta Tisa za tohto mladíka, ale aj za celú jeho rodinu. Snažil sa ich vymaňiť spod pôsobnosti Židovského kódexu. Rovnako sa zasadil za mnoho ďalších rodín a jednotlivcov. V našom archíve máme dokumenty, ktoré svedčia o jeho intervencii u prezidenta Tisa prostredníctvom úradnej pošty, cez kanceláriu biskupského úradu. Ďalšie žiadosti vybavil prostredníctvom súkromných listov. Podal o tom svedectvo sám pri jeho vyšetrovaní, či počas súdnych pojednávaní.

Doklady o zainteresovaní biskupa J. Vojaššáka sú aj v iných archívoch. Známa je napr. iniciatíva biskupa Vojaššáka spojená s pamätným spisom Židov.

Katolícki i evanjelickí biskupi dostali tento anonymný spis, v ktorom sa písalo, že deportovaní Židia boli väčšinou povraždení. Biskup J. Vojaššák poslal ministrovi vnútra Alexandrovi Machovi list, v ktorom apeloval, aby sa deportácie neobnovili. Sprievodný list biskupa Vojaššáka sa, žiaľ, dodnes nenašiel, ale o jeho existencii vypovedal v procese v roku 1947 A. Mach. Pamätný spis Židov sa však zachoval v niekoľkých odpisoch v rôznych archívoch.

Je známe nejaké vyjadrenie biskupa Jána z neskorších čias na tému deportácií, či iných podobných osudov židovských spoluobčanov počas druhej svetovej vojny?

V prvom rade treba chápať celkom prirodzenú skutočnosť, že biskup Vojaššák, ohliadnuc sa po vojne na predošlé udalosti, musel na mnohé skutočnosti spomínať veľmi tristne. Neviem, či jestvuje nejaká jeho osobná výpoveď, nejaké vyznanie o smutných udalostiach, ktoré postihli židovský národ.

Vo svojej autobiografii, ktorú napísal tesne pred smrťou v domove dôchodcov v Senohraboch pri Prahe, sa týmto udalostiam nevenoval. Celkovo situáciu okolo vzniku a zániku Slovenského štátu ponechal na objektívne zhodnotenie historikov v budúcnosti. Jestvujú však jeho výpovede pred súdmi - napríklad pred Okresným súdom v Spišskom Podhradí v roku 1947 - z ktorých je zjavné, že Židom pomáhal.

Aký bol postoj biskupa J. Vojaššáka k žiadostiam o krst židovských obyvateľov a o prijatie do Katolíckej cirkvi v rokoch druhej svetovej vojny?

Biskup Vojaššák bol pastierom svojho ľudu a diecézy. A ako taký sa snažil dodržiavať cirkevné predpisy a ustanovenia - aj tie o udeľovaní sviatostí. V prípade krstu inovercov vo všeobecnosti - teda nielen Židov - bol viazaný vtedy platným Kódexom kanonického práva z roku 1917. V ňom sa v prípade krstu dospelého zdôrazňovala náležitá príprava vo forme katechumenátu. Dospelý nemohol byť pokrstený bez vedomia a vlastnej vôle, ani bez predošlej prípravy. A toto biskup Vojaššák dodržiaval. Po prijatí protizhidských zákonov v roku 1941 neúmerne vzrástol počet žiadostí o krst z radov židovského obyvateľstva a kulminoval v roku 1942. Nemožno generalizovať, iste v mnohých prípadoch šlo aj o úprimné konverzie. No štatistika ukazuje, že množstvo žiadostí o krst bolo motivovaných snahou vymaniť sa spod protizhidskej legislatívy. Tieto skúsenosti mali v tomto období aj iné obrady a náboženské denominácie. Biskup Vojaššák túto situáciu videl. A musel sa rozhodnúť. Iste to nebolo ľahké, úloha pastiera i každej vedúcej osobnosti, ktorá nesie zodpovednosť za zverený ľud, je nesmierne ťažká. Biskup Vojaššák sa však prejavil ako pravý pastier a zástanca posvätnosti sviatosti krstu. Žiadal od svojich kňazov,

aby preverovali úmysly žiadateľov o krst a aby sa im počas katechumenátu intenzívne venovali. Ako sledujeme v korešpondencii s diecéznymi kňazmi, spočiatku, v roku 1938, trval na dvojročnej príprave, v roku 1939 to bol rok a neskôr od roku 1942 dĺžku obdobia prípravy nešpecifikoval, prípadne žiadal aspoň niekoľko mesiacov. Najčastejšie sa však v tomto období spoliehal na úsudok svojich kňazov.

Ako sa dá všeobecne podľa vás zhrnúť postoj biskupa Jána Vojaššáka k problematike deportácií židovského obyvateľstva?

Ako som už naznačil, Boží sluha biskup Ján Vojaššák bol pastierom svojho ľudu, svojej diecézy. Dbal na dodržiavanie cirkevných zákonov. Rovnako bol však obyvateľom novovzniknutého štátneho útvaru - Slovenského štátu, ktorý považoval za dôležitý fakt v dejinách slovenského národa. A ako reprezentant cirkevnej hierarchie sa cítil zodpovedný aj pred svetskými zákonmi. Samozrejme, že nie so všetkými súhlasil. Nebol zaslepený. Videl dôsledky niektorých z nich - deportácie, obmedzovanie osobných slobôd obyvateľstva židovského pôvodu a podobne. On i ostatní katolícki biskupi Slovenska volali v týchto okolnostiach na poplach, písali odmietavé pastierske listy a podobne. Situácia však nebola ľahká. Treba si uvedomiť, že zákon po svojom prijatí zostáva zákonom. Možno ho kritizovať, možno s ním nesúhlasiť, no jeho platnosť tým nenarušíme a jeho prestúpenie je nevyhnutne spojené so sankciami. V mnohom by sa dala vtedajšia situácia počas prenasledovania Židov porovnať s dnešným bojom katolíckych biskupov nielen na Slovensku, napríklad v dôležitých otázkach legalizácie potratov, eutanázie a ďalších morálne neprijateľných legislatívnych opatrení. Napriek všetkým snahám Konfe-

rencie biskupov Slovenska i katolíckych kňazov nemožno v žiadnom prípade generalizovať, že by dnes verejnosť v celej šírke zdieľala názory Katolíckej cirkvi, prípadne, že ich bez výhrady prijíma. Rovnako ťažko a bez zjavej kladnej odozvy musel znieť hlas katolíckeho episkopátu aj v obdobiach deportácií židovského obyvateľstva počas druhej svetovej vojny.

Ďalšou dôležitou okolnosťou, ktorú niektorí historici opomínajú, je otázka informovanosti o tom, čo sa s deportovanými občanmi židovského pôvodu dialo ďalej.

Všetky reakcie biskupa Vojaššáka a jeho rozhodnutia musíme posudzovať z hľadiska úrovne poznania situácie v danom období, teda ešte pred prienikom akýchkoľvek informácií o koncentračných táboroch, nie z hľadiska dnešných poznatkov o holokauste, či plánoch nacistického Nemecka na „konečné riešenie“ židovskej otázky. Až do úteku známej dvojice Vrba a Wetzlera z Auschwitzu v apríli 1944 verejnosť o táboroch nevedela nič určité. Dokonca ani týmto dvom očitým svedkom najprv spojenci úplne neverili. Videl som o tom dokumenty v archíve Ministerstva zahraničných vecí v Prahe, kde sa nachádzajú archívy Československej exilovej vlády v Londýne. Koncentračné tábory sa dlho považovali len za tábory sústredovacie (koncentrovať znamená sústredovať), prípadne pracovné. Dnes už vieme, čo sa, žiaľ, dialo. Musíme si však uvedomiť úroveň rýchlosti šírenia informácií a ich overovania počas druhej svetovej vojny. Som presvedčený, že biskup Vojaššák o plánoch na likvidáciu Židov nevedel. A verejne známym perzekúciám židovského obyvateľstva sa snažil na svojom poste zabrániť nakoľko mohol.

*S Mgr. Vladimírom Olejníkom
sa zhováral Mons. Anton Tyrol.*

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Čo spôsobujú hriechy nečistoty?

Sväteť Faustíne aj svätému pátrovi Piovi Pán Ježiš povedal, že najväčšie utrpenie mu spôsobujú hriechy nečistoty. Veľa ľudí je dnes ovládaných démonom sexu a erotizmu. Ak so svojimi hriechmi neskončujú a neprijímajú Božie milosrdenstvo, hrozí im večné pekel, ako to jasne napísal svätý Pavol: „Neviete, že nespravodliví nebudú dedičmi Božieho kráľovstva? Nemýľte sa: ani smilníci, ani modloslužobníci, ani cudzoložníci, ani chlipníci, ani súdožníci mužov, ani zlodeji, ani chamtivci, ani opilci, ani utrhači, ani lupiči nebudú dedičmi Božieho kráľovstva“ (1 Kor 6,9-10). Od večného zatratenia sa zachránia len tak, že sa odovzdajú pod vládu Kristovej lásky a duchovne sa znovu zrodia.

Diabol je otcom lži a preto sa nás snaží presvedčiť o klamstve, že láska a sexuálna rozkoš je to isté. Zlý falšuje Bohom zjavenú pravdu o ľudskej dôstojnosti, o svätosti manželstva a o ľudskej sexualite. Používa na to ľudí, ktorých už zvedol a zotročil. Neomarxisti hlásajú rodovú

ideológiu, odmietajú existenciu Boha a zbožstujú sexuálne zážitky. S veľkou nenávisťou bojujú proti učeniu Katolíckej Cirkvi o ľudskej sexualite, manželstve a rodine. Ich cieľom je celkom zničiť Cirkev!

Slová, ktoré napísala sestra Lucia z Fatimy, sú dnes mimoriadne aktuálne: „Rozhodujúci boj medzi dobrom a zlom, medzi satanom a ľudstvom sa odohrá v manželstve ... Bude sa viesť boj o manželstvo a rodinu.“ Slobodní a šťastní budeme len vtedy, keď budeme milovať. V láske dozrievame tak, že si vyberáme dobro a svoju vôľu, túžby, zmysly a city podriadujeme Kristovi.

Svätý Ján Pavol II. napísal, „že láska je vždy záležitosťou vnútra a ducha. Ak prestane byť záležitosťou vnútra a ducha, prestane byť láskou... Opravdivá láska, vnútorne plná láska, v ktorej si vyberáme druhého človeka preňho samého, čiže láska, v ktorej si muž vyberá ženu a žena muža nielen ako partnera pre sexuálny život, ale ako osobu, ktorej chce darovať svoj život.“

Alícia Lenczewska vo svo-

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

jich spisoch zachytila Ježišove slová: „Ja - Ježiš Kristus - som Láska. Som Láska, ktorá sa stala človekom a ktorá sa vracia a prichádza k ľuďom v Duchu Svätom. Preto nepros, aby som ťa naučil milovať.

Pros a snaž sa o to, aby som bol v tebe: aby si bola mnou a ja tebou. Láska nie je len schopnosť milovať a preukazovať dobro a milosrdenstvo, čo sa možno naučiť a vycvičiť sa v tom; láskou som Ja, ktorý naplňam tvoje srdce. Ak mi ho odovzdáš v ustavičnom úkone zvelebovania a vzdávania vďaka, bude celé moje a všetko, čo z neho bude vyplývať, budem Ja. Takto budem skrze tvoje srdce prichádzať k ľuďom a dávať im seba samého.“

Ahoj, kamaráti!

Stránku pripravuje Paula Mihoková

Jemne pofukujúci vetrík, lesknúca sa rosa v tráve, slnko vystupujúce vysoko na oblohu, krdeľ lastovičiek poletujúcich sem a tam... To všetko, ale aj oveľa viac nám naznačuje, že leto je už naozaj tu. A s ním to, čo majú deti najradšej – letné prázdniny. Tak sa spoločne pozrime, čo nás čaká počas týchto 2 prázdninových mesiacov...

Sv. Anna a sv. Joachim – 26. 7.

Podľa tradície sa rodičia Panny Márie nazývali Joachim a Anna, Sväté písmo však nikde ich mená neuvádza. Meno Joachim znamená príprava na Pána a Anna znamená milosť, láska, modlitba. Tešia sa veľkej úcte medzi veriacimi kresťanmi, nielen na Slovensku, ale po celom svete. V jednom apokryfnom spise sa uvádza, že Joachim bol bohatým, no veľmi zbožným mužom. Spolu s Annou túžili po deťoch, avšak nemohli ich mať. Až vo vyššom veku Anna počala a porodila dcéru, ktorej dali meno Mária (hebrejsky Miriam – Bohu milá).

Sv. Ján Mária Vianney – 4. 8.

Je patrónom farárov, spovedníkov a všetkých kňazov. Narodil sa 8. mája 1786 vo Francúzsku do zbožnej rodiny. Keď dospel, túžil byť kňazom. Štúdiá boli pre neho náročné a len s veľkou námahou ich dokončil. I napriek tomu ho ľudia vyhľadávali už v Écully, kde pôsobil ako kaplán. Zakrátko ho poslali do Ars – malej dedinky, z ktorej sa dávno vytratila láska k Bohu. Nový kňaz žil prísny životom a staral sa o kostol i o chudobných vo svojej farnosti. Bojoval proti zlým mravom, krčmám a preklínaniu. Postupne sa ľudia menili, krčmy zatvárali a kostolné dvere čoraz častejšie otvárali. Ján bol vyhladávaným spovedníkom a múdрым radcom. Kázal aj po okolitých dedinách a roznecoval v ľuďoch lásku k Bohu. Zomrel 4. augusta 1859 v Arse. Je pochovaný v hlavnej lodi arského kostola.

Nanebovzatie Panny Márie – 15. 8.

Tento sviatok je zo všetkých mariánskych sviatkov najstarší. Nanebovzatej Panne Márii je zasvätených najviac mariánskych chrámov. O mieste a čase smrti Panny Márie však nemáme zaznamenané nič určité. Napriek tomu má pre nás veľký význam. Upevňuje nás v nádeji, že aj my budeme raz s dušou a telom vzatí do neba. Nebeská Matka nám vyprosuje mnoho milostí, aby sme tak ako ona boli vzkriesení a prijali sme pozvanie jej Syna, ktorý každému z nás pripravil v nebi miesto.

zdroj: www.zivotopisysvatych.sk

Trampoty v manželstve

124. Budúcnosť sveta závisí od svätosti rodín

Už sme si pripomenuli, že jediná sila na svete, ktorá môže zabrániť životu šíriť sa v láske, je ľudská vôľa odmietajúca počatie... Životný štýl, do ktorého je vpísané pozbavenie sa plodnosti, je prejavom neochoty prijať dieťa, ktoré by mohlo obmedziť naše životné pohodlie. Nechceme nosiť cudzie bremená, ale za to chceme, aby druhí nosili tie naše. Je to víťazstvo egoizmu, keď svoje „ja“ staviam na miesto Boha, ktorého takouto radikálnou neposlušnosťou odmietame. Avšak, keď neposlúchame Boha a odvraciam sa mu chrbtom, stávame sa sirotami, pozbavení pomoci Otca, ktorý jediný nás môže ochrániť a oslobodiť od zla.

A keď sa neposlušnosť stane pre nás pravidlom, ako v prípade pozbavenia sa plodnosti (čoraz viac užívaná antikoncepcia, t.j. umelé znepłodnenie zdravých a plodných manželiek), ocitneme sa v stave duchovnej otupenosti, ktorý sa postupne zmení na pyšné uctievanie seba samého a smrti (nenarodených)...

Nijaký hriech nenesie so sebou

také spoločenské následky ako tento: ako dôkaz nám postačí pohľad na vymreté civilizácie, ktoré zahubil práve tento hriech - aj západná Európa nás o tom postupne presviedča.

Milí manželia! Aké veľké je vaše povolanie spolupracovať s Bohom pri diele stvorenia a výchovy detí! Budúcnosť sveta závisí od svätosti rodín! Uvedomujem si veľkosť vašej zodpovednosti a množstvo vašich povinností a preto vás chcem povzbudiť, aby ste seba samých a všetky svoje komplikované rodinné záležitosti úplne odovzdali Ježišovi skrze Pannu Máriu.

Takto bude vaša rodina spojená s Ježišom, s jediným prameňom vašej manželskej lásky. Ježiš chce skrze svoju Matku uzdraviť váš manželský vzťah a učiť vás navzájom si odpúšťať, v čom vám veľmi pomôže každodenná modlit-

ba ruženca, spoveď a Eucharistia. Pán túži po tom, aby ste žili v stave milosti posväcujúcej a boli otvorení prijať dar nového života, aby tak vaše spolužitie bolo významným sviatosťou manželstva a účasťou na živote a láske Trojjediného Boha.

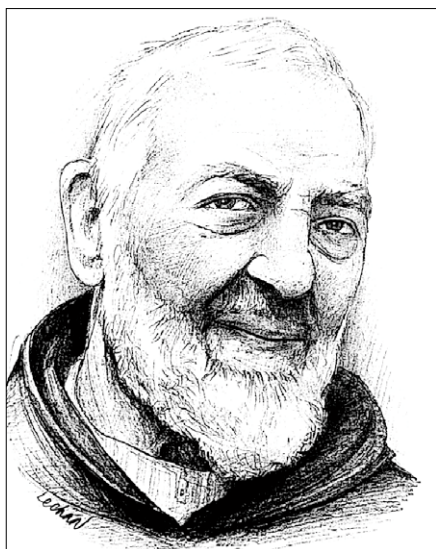
Otvoriť sa Ježišovi a Jeho milosrdenstvu znamená postaviť do centra svojho života Krista a Jeho vôľu a nie seba. Vtedy sa nepozeralíme na svoje hriechy, ale obdivujeme veľkosť Božieho milosrdenstva. Vtedy vidíme Ježiša, ktorého hriech zranil. Lutujeme, že sme ho urazili a pristupujeme k sviatosťi zmierenia s tým vedomím, že sme sa odvrátili od Krista a chceme obnoviť toto priateľstvo, ktoré sme zradili.

Tento postoj nám pomôže zvíťaziť nad pocitom hanby a ľudskými ohľadmi. V srdci sa nám zrodí túžba ísť k Pánovi ako u Zacheja. Lútosťou a skrúsenosťou srdca dovolíme Ježišovi, aby nám odpustil hriechy a vrátil nám dôstojnosť Božieho dieťaťa.

MUDr. Blažej Vaščák

dokumentárna snímka: H. Terpáková ml.

Stretnutia modlitbovej skupiny Pátra Pia

vo Vítaze

sobota: 14. 7. 2018

sobota: 11. 8. 2018

sobota: 22. 9. 2018

„Človek nedosiahne spásu bez modlitby, ani nevyhrá boj bez nej. Je na vás, ako sa rozhodnete.“ (sv. Páter Pio)

Modlitba

Ó, Bože, náš Otec, Ty si útechou a nádejou ľudstva. Daj, aby sme podľa príkladu svätého Pia z Pietrelciny ustavične obnovovali svojho ducha a milovali rozjímanie a modlitbu, aby sa tak náš život stával svedectvom viery v Tvoju dobrotu.

Skrze Krista, nášho Pána.

Amen.

Uzmierujme Pána modlitbami! Nech nám nie je ľahostajný osud nás i našich rodín, ale aj celého sveta.

Ohlášky

• **sobáš 14. júla v Širokom o 15:30 h - Stanislav Štofaňák**, syn rodičov Jána a Boženy rod. Jurčišinovej, narodený v Prešove, bývajúci vo Vítaze a **Daniela Uličná**, dcéra rodičov Petra a Danky rod. Vitališovej, narodená v Prešove, bývajúca v Širokom

• **sobáš 14. júla v Spišských Vlachoch - Ján Čech**, syn rodičov Jána a Marty rod. Tomašovej, narodený v Prešove, bývajúci vo Vítaze a **Lucia Gurčíková**, dcéra rodičov Jaroslava a Jany rod. Ružbackej, narodená v Spišskej Novej Vsi, bývajúca v Spišských Vlachoch

• **sobáš 18. augusta v Ovčí o 15:00 h - Michal Straka**, syn rodičov Františka a Moniky rod. Kolpákovkej, narodený v Prešove, bývajúci v Širokom a **Katarína Balogová**, dcéra rodičov Jána a Márie rod. Galdunovej, narodená v Prešove, bývajúca v Ovčí

Stalo sa

• **29. 6. v piatok bol prikázaný sviatok sv. Petra a Pavla, apoštolov, bol to aj záver školského roka, ktorý deti zo Základnej a Materskej školy ukončili ďakovnou svätou omšou vo Vítaze o 8:00 h a v Ovčí o 17:00 h**

• **1. 7. v daný deň bola po sv. omšiach zbierka na Dobročinné diela Svätého Otca**

• **5. 7. vo štvrtok sme slávili cirkevný sviatok slovanských vierozvestov sv. Cyrila a Metoda**

• **7. 7. v sobotu ráno o 5:00 h vo Vítaze bolo požehnanie peších pútnikov na odpust do Levoče**

• **8. 7. odpustová slávnosť Návštevy Panny Márie na Mariánskej hore v Levoči; slávnostnú sv. omšu celebroidal J. Em. Kardinál Gerhard Ludwig Müller, emeritný prefekt Kongregácie pre náuku viery**

Stane sa

• **14. 7. bude spoločná krstná náuka v sobotu o 10:00 h na fare v katechetickej miestnosti**

• **14. 7. v sobotu ráno bude stretnutie modlitbovej skupiny sv. Pátra Pia; v ďalších mesiacoch budú stretnutia 11. 8. a 22. 9. 2018**

• **22. 7. v nedeľu bude hlavná odpustová slávnosť pri sv. Anne; slávnostnú sv. omšu o 10:30 h bude celebroidať J. E. Mons. František Rábek, vojenský ordinár**

• **30. 7. v pondelok po sv. omši v Ovčí si uctíme relikviu bl. Zdenky Schelingovej**

Prehľad bohoslužieb - júl, august

		Vítaz		Ovčie	
9. 7.	Pondelok				
10. 7.	Utorok	18:00	† Peter Magda		
11. 7.	Streda			18:00	† Valent, Jozefína a Jozef Šimčíkovci
12. 7.	Štvrtok	7:00	† Alžbeta a Ondrej Blizmanovci		
13. 7.	Piatok	18:00	† Filip Petko (výročná)	17:00	† Valent, Alžbeta a Imrich
14. 7.	Sobota	7:00	† Žofia a Ondrej (151)		
15. 7.	15. nedeľa cez rok - B	7:30	za ZBP rodiny Novotnej	9:00	za ZBP Jozef Bednárika, kňaza
		10:30	za farnosť		
16. 7.	Pondelok				
17. 7.	Utorok	18:00	† Bibiána Kandráčová		
18. 7.	Streda			18:00	† Roman Halko
19. 7.	Štvrtok	7:00	† Paulína (r. Ungvarská) a John Dinisovci		
20. 7.	Piatok	18:00	† Jozef, Apolónia a Jozef Galdunovci	17:00	† Štefan a Mária Kráľovci
21. 7.	Sobota	7:00	† Gita Vraníková (výročná)		
		10:30	pri SV. ANNE		
22. 7.	16. nedeľa cez rok - B	7:30	vlastný úmysel	8:00	pri SV. ANNE - † Anton Srholec, kňaz
		10:30	pri SV. ANNE - za farnosť Vítaz		
23. 7.	Pondelok				
24. 7.	Utorok	18:00	za ZBP Bohuznámej rodiny		
25. 7.	Streda	10:30	pri SV. ANNE - † Monika Kollárová		
26. 7.	Štvrtok - sv. Anny	10:30	pri SV. ANNE		
27. 7.	Piatok	18:00	† Ondrej a Žofia, Jozef a Etela	17:00	† Ján Jenča-Bednárik
28. 7.	Sobota	7:00	† Mária, Monika, Pavol a Jozef Blizmanovci		
29. 7.	17. nedeľa cez rok - B	7:30	50: Peter Dolinský a za jeho rodinu	9:00	† Ján, Mária a Anna Bednárikovci
		10:30	za farnosť		
30. 7.	Pondelok			18:00	
31. 7.	Utorok	18:00	† František a Veronika Jenčovci		
1. 8.	Streda			18:00	60: Marta Bednáriková
2. 8.	Štvrtok	7:00	40: Magdaléna Balogová		
3. 8.	Piatok	18:00	za ZBP rodiny Anny Galdunovej	17:00	† Štefan a Apolónia Hudákovci
4. 8.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvych členov ruž. bratstva	17:00	za živých a mŕtvych členov ruž. bratstva
5. 8.	18. nedeľa cez rok - B	7:30	za farnosť	9:00	† Marián a František Hudákovci
		10:30			
6. 8.	Premenenie Pána	18:00	† Valentín Kollár	17:00	† Jakub, Žofia, Anna a Ondrej
7. 8.	Utorok	18:00	† Marcela a Mária		
8. 8.	Streda			18:00	za ZBP rodiny Róberta Uličného
9. 8.	Štvrtok	7:00	za ZBP rodiny Andrejkovičovej a Ondášovej		
10. 8.	Piatok	18:00	50: Jozef a 50: Mária Fabiniovci	17:00	za pútnikov v Krakove

Prehľad bohoslužieb - august, september

		Vítaz		Ovčie	
11. 8.	Sobota	7:00	† Ján, Alžbeta a Mária Kollárovci		
		12:00	na SLUBICI - za ZBP Jozefa Gregu a jeho rodiny		
12. 8.	19. nedeľa cez rok - B	7:30	† Ján a Mária Galdunovci	9:00	za farnosť
		10:30	† Margita Galdunová (výročná)		
13. 8.	Pondelok				
14. 8.	Utorok	18:00	70: Milan Kuruc		
15. 8.	Nanebovzatie Panny Márie	7:00	75: Mária Bednárová	18:00	† Ján Vojtaššák, biskup
		17:00	v DOLINE - za farnosť		
16. 8.	Štvrtok	7:00	† Ján, Žofia, Mária, Filoména a František		
17. 8.	Piatok	18:00	† Bibiána Kandráčová	17:00	† František Farkaš (výročná)
18. 8.	Sobota	7:00	† Veronika a František Brodovci	15:00	sobáš: M. Straka - K. Balogová
19. 8.	20. nedeľa cez rok - B	7:30	za farnosť	9:00	za ZBP Róberta Kráľa
		10:30	15: manželstva Kostelníkovcov		
20. 8.	Pondelok				
21. 8.	Utorok	18:00	† Filip Nehyla a Štefan Iskra		
22. 8.	Streda			18:00	za ZBP rodiny Halkovej
23. 8.	Štvrtok	7:00	† Bibiána Kandráčová		
24. 8.	Piatok	18:00	30: manželstva Petra a Bernadety	17:00	† Štefan, Mikuláš a Monika
25. 8.	Sobota	7:00	50: Marta Iskrová a za jej rodinu		
26. 8.	21. nedeľa cez rok - B	7:30	za farnosť	9:00	† Mária a Martin Hrebeňárovci
		10:30	50: Luboš Adamkovič		
27. 8.	Pondelok				
28. 8.	Utorok	18:00	† Štefan a Mária Jurčišinovci		
29. 8.	Streda			18:00	† Roman Halko
30. 8.	Štvrtok	7:00	† František Čech		
31. 8.	Piatok	18:00	za ZBP Alberta a Apolónie Štofkovcov	17:00	za ZBP rodiny Kollárovej
1. 9.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvych členov ruž. bratstva	17:00	za živých a mŕtvych členov ruž. bratstva
2. 9.	22. nedeľa cez rok - B	7:30	za farnosť	9:00	† Štefan a Margita Baranovci
		10:30	za ZBP Bohuznámych manželov		
3. 9.	Pondelok	8:00	Veni Sancte	9:00	Veni Sancte
4. 9.	Utorok	18:00	† Pavol Galdun (výročná)		
5. 9.	Streda			18:00	† Jozef a Viktória Šimčíkovci
6. 9.	Štvrtok	7:00	† Žofia Gregová a Terézia Miškufová		
7. 9.	Piatok	18:00	80: Emília Jenčová	17:00	† Jozef, Agnesa a Marta Baranovci
8. 9.	Sobota	10:30	v DOLINE - za ZBP Lucie, Marianny, Lukáša, Radoslava a Františka	9:00	† Regína a Martin Balogovci
9. 9.	23. nedeľa cez rok - B	7:30	† Ján a Mária Halkovci	9:00	za ZBP rodiny Uličnej (109)
		10:30	za farnosť		

3. juna 2018 - 14 deti z Vitaza prijalo 1. sv. prijimanje

1. júla 2018 - podakovanie p. Michalovi Jenčovi za 30 rokov služby kostolníka v Ovčí